

CONCETTA LA MAZZA

Uf tëm xpits fon tëm himel.

Biografii

Koncetta La Mazza is im yoerkang 1936 in Novara ti Sisilia uf ti welt khom, te eyerxte khiner fon Domenico La Mazza un Teresa Aktri. Im yoer 1950, noo en kelit tsayt fon "aansatz" fer ti mama sayn tante, hot eyer sayn eltre in Domossola ketrof, woo eyer noch mit sayn man Giuseppe leept. Er hot tray khiner: Armando, Luciano un Daniela. Rexënt in sayn khop, is te iwerweltliche wunx fer sich erinere fon sayn khiner tsayt un hier is ti khiner fon tēm intime, persoonlich, awer fol mit anekdoote un referënse fer ti Umwelt fon tee tsayt, insinuiert kep: tas lant, ti lant, ti lant, ti kewoonheete, ti tratitsioone fon tēm teritoryum in te tunkle yoore fom Tsweet Welt Kriich.

Ti primordiaal enerxii fon te xraypfung.

Ti kleene konsekwense sin fer ti ënkels khiner fertraut kep un sin ketswung kep in Castríia se leewe in en kaat wayt fon tëm lant un kemaynte in Castrína. Soo, reese er sayn persoonlich torich Cruss in te eensichst tsayt fom kriich tswixe hunger, ignorans fon te tsayt, super-xtrës. Noo em kriich ti unfermeechlich emigratsioon un te aanfang, natierlich xwiirich, im Nort.

Tas ales kept fertseelt torich ti aue plik fon en meetche woo ti phase fon en wakstum fon en mënxlische khërwer noch mool noo kuke un woo mit ferwunert frixheet un en tunkel xtraus fon ironii uns ti frayt fon te leese - am ën - en emblematische kexicht fon unser familye kemaynte, woo in kontitsioon sin fer spaanix uns tiif un tas keheert fer yeete eene fon uns.

In tëm khortse nookeener fon Cocetta La Mazza, tuut ti xrift yeete reekel subwerte un keet tsurik in ti friirixe yoore, fray fon yeete formel xpits puuch, woo fon en arkaan interne vitaliteet ketreest kept, en flus in te kans welt wërt, te torrential reen fon te seel.

Ti fikuure fon te ënkels, Antonia un Michele, sin memorawel, soo wii tas pilt fon Novara als kroos, umkeprung un siis wii harte un harte noch net fertsayt.

Tsum xlus, ti xwiirich pase fer ti adoleessëns wën ti irreparaawel paseyert, awer te kleene konsept kept net uf em tragixe xiksal, tank fer sayn koraaj un incredibile hofnung in te tsukhunft, tank fer sayn aue tas se khonte kuke... iwer. te blaue fom himel!

NINO BELVEDERE

“Kalvary hot fer mich aan kefang. Es waar fiilaycht en torriid taach, te somer fon 1938, ich waar tswaay yoer alt un mayn tante is khom fer mich uf nēme. In en stoof sak, hot eyer en bluse un tswaay paare fon te xlisel kexmis, tan ignor fon ales was ich mayn haus kelos hon. Ich waar soo klein tas ich mich net ferxteen khënt tas mayn Via Crusic in tēm taach aan fange teet.

Uf tēm xpits fon tēm himel.

Kapitel Primo - Tas paterinaal haus

Es is yets en alt unferkēnglich ruine, woo fon te bweebbs ferxwun is un woo fon te tarme kexnit kep waar awer, lang tsayt tsurik, in Novara, en xtat woo uner en majesteetixe festlichkheete uf te Messina bergs xteet, in en alee in te xtat fon te Engia woo tat waar. een haus ticht am fonteen. Ti inwēnich tore hon en interne trep kep woo pis an te eyerxte xtok kefiert hot, woo en kleene tsimer mit en hols khaste waar: es waar tas xloof tsimer. Tuu pist uf te xtroos kang un es waar ti khich, wēn tas keruoft kewe khēnt. In en eker, en xteen plats woo tas fayer un en tripode fon ayse xteen kextēlt kep waar woo penutst kep waar fer te pot fon te pasta se xtele. Foer heyer, uf te mauer, xwarts wii ti xteke, en hols khaste, tswaay xteke, een kleene un een kroos, te ofēn fer tas broot se koche, uf te sayt fon en prust halp

hacks, en tix, tswaay "frucht" un. etliche Regine stuu. Am ön waar en kompartmënt, mit en balkon woo ti aleen uf kekukt hot, woo ploos en pet in en kwadraat waar. Tas loch waar tas raych woo ti links-witfraae wowo in 1934 keleept hot, un en latrine fon xteen waar in te uner waser mit en hols khaste kriit kep. Wayl es khee kanalisatsioon kep hot, tas letste must tiine fer ti xteen woo raus khom is, se xmayse. Natiirlich, tas haus waar fray fon waser un elektriexe lichte, een kweenlichkheet woo in tene taache net mool barone hat. Neekst tas waar en holsne tort woo ti Baglio uf te hols khaste kefiert hot.

In tiise eker, ausserhalb fon te welt, hot mayn mama mit sayn wowo keleept, woo een naater waar, tswaay priiter un een xwester, woo al eltere wii tii waare, woo sich ferhayrat hon un aach in Novara keleept hon. Mayn mama waar blonde, tunkel, kans fray fon konstitutsioon, hat aarich xpasich un tii woo am mäyeste fon sayn kesicht kesiin kep waar, soo wii ti milich, waare tswaay kroose blaue aue, neekst imer ferxrekt un traurich. Fiilaycht, te pluut fon te mama, wii se 20 yoer alt waar, waar ti uersach fon sayn fiisixe un moraalixe frayheet.

Phaar yoer noo tēm toot fon te kroos mama, hot mayn mama, tank fer ti interwentsioon fon eene fon sayn froynte, sayn Prins Charming ketrof. Mayne fater hot en elefante familye fon Badiavacia keheyert, woo en tavern mit tabak un esmitel kepleent hot. Er waar en familye fon kroose aarwayter, un mayne fater waar en man, soo wii yeete eene, aarich xeen, hooch, braun, xnël un unternemunge. Er hot in en fraktsioon wayt fon te xtat keleept: uf te fiis, fon kuute lena, in en halpe xtun woos tuu kriist. Sayn fater hot hols kolt transportiirt. Ti mama waar en dynamixe fraa, am moynts frii, hot se mit te muule noo Novara kang fer ti xenre woo se in te xtet keprung hon, se khaafe: tabakkoniste, sals un ese. Ich tuun imer elegant mit en kroose xwarts xpits puuch um te hals, aach ti tsaytung kekhaaft fer ti kliënte informeere. Es waar te eensiche kexenk khaste in te hēm un wens tuu in tēm haus pist, opwool es acht mēnxen waar fer se ese, es waar khee manktem.

Am ën fon te nacht, hot eyer ostentius keholef ti patrone yets xtraale - un sayn portemoney - te wayn mit en farwiche aanxtëntichkheet ferlange. Wayl ti khiner net imer ti aarwayt fon te eltere ärpe, hat mayne fater tas hantwerk fon te pluum kelërnt. Noo en engagement woo phaar moonate ketauert hot, hot mayne fater un mayn mama, woo xon ferhayrat waar, sayn liipe nest in te haus in te xtat fon te ENGIA kemacht. Kraat 9 moonate tëm noo, sin ich uf tiise welt khom un, noo en hayliche siit kewoonheet, hat ich te naame fon te paternal mama, Koncetta. Trotz ti zarte alter woo ich tunkel un ferxwunne haut hat, hon ich imer kexraayt. Te wowo, aankewënt tas mer net en xraay kep hon, waar ketswung fer mich te kanse hayliche taach in sayn aarme se xmayse, ti nacht in te Latvian mit papa un mama kexloof. Soo wii yeete eene, waar ich aarich xlëcht un oone se wise. Phaar moonate tëm noo, wayl ti aarwayt im lant waar xwach, hot mayne fater ëntxlist in Sarardina keen. Wii eyer noo tëm anere insel fat kang is, hot eyer sayn mama mit te meetche kexmis un noch en kriatuer woo eyer in te xlisel kexmis hot.

Wii ich 20 moonate alt waar, is mayn xwëster Rosa uf ti wëlt khom. Te naame waar fon te mama sayn wowo. Im keeche teel fon te Koncetta, Rosa - imer noo mayn mama - tii waar xeen, ways un rosa fon te xlisel, braune hoer woo en harmonixe kesicht mit tswaay xeene xpitse ferpint hon: en pluume, wii sayne naame! Soo fiil tas wën mayn mama in te fonte kang is fer waser mit rosa nëme, hon sayn froynte in sayn arm kefroot wii es meechnich waar tswaay kans anerxter meetche uf ti welt khome. - CHIS CCà, Rusina, soo tas Billicchia waar, awer te Auteur...- Tas, Rosina, tas es xeen is, awer ti anere... tii hon ti froynte mit en grimas fon te lipe kesaat. In te tswixe tsayt, in tee situatsioon sin ich wayter unruich, wii wën ich te omen fon mayn xwiirichkheete kewarnt hon, tanke xeen, aach wën net mit te resignatsioon.

Fer ti kexicht fer ti kexicht se fertseele, eyerxt, mus ich aych mayn tante Antonia, in khortse, zì 'nuoia. Tee waar mayn mama sayn elter xwester, tswixich ti tswaay, waare siwe yoer unerxiit. Tii waar en nikel fraa un khint, mit sayn xlechte hoer woo

uf sayn aue kefal sin. Sayn ferkheert kesicht hot mee yoere ketsaycht wii tii woo eyer hat un in sayn leere aankesicht, waar ploos soo fiil xlechtes. Mit 20 yoer alt, in tēm tsayt wii een man, hot se sich mit sayn eyerxte xwëster kehayrat, un is kraat fon te aarwat in te Sempione Galerie, woo en witfraa un mit en tray-yoer-yoer soon keclip waar. Er, mayn ënkel Michele, Zi Micheri, waar en nikel man un hot ti pleen fon te King Vittorio Emanuele III, woo in en aychne haus fon sayn aychne xtroos fom lant keleept hot, fer ti xrite woo neekst tswaay meter breet waare. Es waar een xeen haus. Im eyerxte xtok waar te tichter xpits puuch mit en kroose sentral xpits puuch mit te xteke, tswaay mauer khaste woo eyer raspe, xpits puuwe, xpitse un xpits puuwe kehal hot, en xpits puuch fer ti fiis fon te xpitse woo eyer kepaut hot, en mola woo prauchte Fer ti pleter un ti xteke rol, en hols khaste mit en pan fer ti xteke, ti tix woo iweraal kextëkelt kep sin, etwas sega woo an te mauer kexnit kep sin, etwas kliklich charme wii ti hëmes, ti kaprite un ti xpitse, in khorts tsayt, eene fon tēne tsimer woo torich yets tuun se ploos ti welt fon te erinerunge keheere.

En hols trep woo uf te eyerxte xtok keprung kep waar, woo tswaay kroose tsimer mit keramik fliise waare, en luxus in tēne taache, en taks woo fon mayne ënkel, en sofa, en tix un phaar xtele woo mit te rafia ferpun waare, en sort fon ërnt seel. Fon te balkon woo ti weech noo em mezzagoso uf keet, wën ti protsesioon fon te Assumptsioon noo te Abbey khomt, waar es meechlich te kroose khop fon te Madonna aan krayfe. Fon te tsweet xtok, khanst tuu Rocca Salvateta siin un foer, torich en xpits puuch tswixe te hayser, khanst tuu ti xeen lant fon te përiche woo langsam wayter aus kextrekt hon, iwer te meer woo, ekstra in. ti meer Fresh friilings taache woo es khee xlisel waar, khont mer uf em xpits fon te Vulkan horisont siin un tan Lipari, Stromboli un ale anere insle: en natierlich show, en funkelnde multifarwiche poskarte.

En anere trep woo tsurik in te eyerxte xtok waar, woo ti khich un ti xloof tsimer waare, waar te eyerxte kans ruich mit en hols oofe fer ti proot un en koltne xteke fer ti koch. Es waar oone tswayfel en xeen haus, ekstra ti unkeweenlichkheet fon te

khich oone en sink mit xlisel fer ti xlisel fon te haus aarwat. In tëne taache, waare etliche trooste noch unerxiitliche. Tas waser waar in te woerheet in en zink kwarta kenom kep un tan is tas uf te tsweet xtok kenom kep, woo es in en kroos terakota kuse kexmis kep waar fer ti ësmitel se waxe. Wayl es khee ausxtraal fon te sink kep waar, is tas waser fon te basil tsurik in te xtroos kenom kep un is in ti toileet keworef kep. Fer een fraa waar tas een aarich xpasich aarwayt. Ti tiinst un ti xlechte kontitsioone, in te xpits fon yeete mënliche aushaltung, hon sayn kulminatsioon in te tsayt fon te èntklus kemacht, wii ti tante Antonia, aus respëkt fer sayn man, must uf tas selwiche ëse woo eyer eyerst kemacht hat, un, fiilaycht, ti kotes hon tas selwiche kemacht, awer ich hon khee pextimte erinerunge fon tas.

Onkel Michele waar en xpasich un xpasich man wii en aarwayter wii en xpits puup, anxtat tas hërts woo eyer en sant xteen maglio hat. In sayn aue hon ich nii en xpits puup kesiin, woo ti xlechte mënxe ore mitlayt keeche anere kesiin hon. Tee hot sayn tante in tëm haus kexmis fer sayn soon uf phase, must sich foer perayte fer se ëse, fer tee tiine un imer saan, yaa, yaa. Es khont net soo kaar fer te balkon xteen, anere mool, waare se propleeme, wën eyer neekst yeete nacht ti aarwat fërtich waar woo eyer mit froynte in te tavern kang is fer se trinke.

Tee is tsurik khom fer se xloofe, mit en xlechte aat un mit en xpasich atem woo unmeechlich waar ticht pay iim playwe. Statt tas, mayn tante, mit ëyert licht, hot eyer pis ën in te nacht kewaart oone soo kaar se ëse. Wën te kleene kheenich tsurik khom is - oft mools hot eyer net mool ti kraft kriit fer ti trep se xpiile - hot eyer sich selepst ferloer uf te aarwats khaste fol mit xtaap un iwer tee is ti kans nacht keclip fer ti hant xteke se ferxwine. Ti tante Antonia, trots ales, hot em mit en Pastrano kextrekt un hot liiplich kextan neekst pay tëm fer se kuke pis am moynts. Soo, ti yoore woo rom kang sin un, im ën fon soo fiil aanpeetung, khont se net mool keen un sayn ferwante fine fer ti xën se fermixe. Er, ayfersuucht, kleene un iwerxwëmung, is kang fer te thëma se khaafe fer se erinere, ti kam, ti hoer klipe un anere tings, fer se ferhëngert tas se tas haus ferlase. Wën se inkelaat kep waare fer

en hochtsayt seremonii, Onkel Michele, pis te letste momënt net tsurik khom is un ti tante Antonia khonte net tat hin keen pis ti ferwante sayn man noo keen khonte. Yeete taach hon se em keholef se iwertseeche, anere mool woo eyer in te tsayt khom is awer tan, in te mite fon te feste, hot eyer un en tante Antonia entfluus un sorry, tee is tsurik khom fon te kans Mogia Mogia. Im laufe fon te tsayt, hot eyer ti piterheet un ti traurichkheet aan kenom, un hot net mit nimant keholef wayl tas isoliert kep waar, tee waar proot fer atroxen khop wee un ténke woo tas fer kanse woche tortureere.

En taach en nachpar, soo kuut un Pia, woo te Onkel Michele heest un hot em fer ti kans xlechte pehantung fon te fraa woo eyer fer sayn fraa kemacht hot, ferxpot: - tuu solst tich ferxeemt - tee hot kexraayt - fer soo en fraa layte... Antonia praucht luft nème, Tuu must tii net in tayn haus fine, es solt raus keen, in ti mass keen, in ti ferwante keen, wii ale kriste mache. Iwer ales, praucht se keen, ploos in soo en aat wërt te khop wee mache...- Te nachpar hot en khorts pau tsayt kemach, tan hot se wayter kesaat: - weenicher wii en xtun fon hier runer keen uf te fiis fer en mule track woo mer hon fon te Eyert un een kleen haus Seer motiif mit en khich uner em dak un noch en pisye naas room woo im sumer als xloof tsimer tiine khan. In tēm lant sin planse fon haselnuts, fikuure, mandare, neSpole, trauwe, zzzole, äpel, peere, oliiwe, in khortse, yeete well fon Kot.

Soo wii teyer wist, noo em toot fon mayn pruuter, mus ich mayn tante uf phase un ich khan net mee ti kampanye uf phase, tan hon ich ketënkt tas se tas ferkhaafe. Warum tuust tuu tas nët khaafe? Soo, teet tayn fraa ti keleechenheet hon fer kuute luft se atme... aanfangs Onkel Michele hot sich ketanke kemacht awer tan is se kang fer se pesuuche un aach sich selepst iwerzeeche fer tas se khaafe. In een khorts tsayt, waar te kontrat kemacht kep un ti propleeme sin sayn. Soo, te tswaay mool fon te Vittorio Emanuele III, woo imer mee ferxwun un in te xtroose sin, woo fer ti tante Antonia foer kexlaa kep sin: - Tuu tuust lërne ti fikuure se samele un tuust se trokne mache. Wën mer ti kleenichkheete waxe must, keet teyer runer in te flus un

nëmt tas waser woo neetich is fer se trinke un se koche, torich en loch in te sant xmayse fer se sauwer mache. Es wërt in te winter unkeweenlich sin wën te flus woo mit waser xtraalt, awer ich tuun tiise xwiirichkheet iwertreye. Xtats tas, khanst tuu ti kampanya kërñ hon. Mit sayn aue plik Antonia, noch mool, hot er kemach wii er kexikt kep waar: - Coomu tich, eu fas.- Soo wii tuu wilt, ich mache, hot er tas xlechte man aan kenom.

Tsweet kapitel - Raus fon te welt

Te aarme man un Zi Micheri in te friilings tsayt fon 1936 sin noo Castrania kang, uf em lant, ticht an te xtroos fon te xtroos. In te ferxiitne xpitse fon Badiavacia, San Basilio un Vallancazza, is te rumor woo eyer fërtich waar, ferprayt kep un ti layt hon tee fer ti aarwat keruoft. In tëne taache waar ti kewoonheet, aach wën hayt se taach xpasich aus kesiin hot, tas wën se en tix, en fenster, tier ore ti xteke prauchte, hon se te tichter keruoft un hon em in sayn haus kehost: tii hon en aarwats plats improviseyert un ti tii hon ti. neetich hols woo too tepay is. Onkel Michele hot ti hilfe kehool un hot uf em plats kehal pis ti aarwayt uf kepaut kep waar.

Tii hon em aan keruuf fer en paam se xmayse un hon em phaar yoer kelos fer aus se trokne. Te paam trunk waar tan uf een mauer monteyert kep. Te tiiner hot ti see fon oowe kehal un en helfer uf em ën: "Serra Serra Mastro Descio woo in te Kassia sayn dumè Fagima waar" (saw Sega ore Grand Meester woo mer morje ti Cassapanca mache).

Te paam trunk waar uf een mauer monteyert. Mit en kroose kesiin hon se ti tix kritt un mit tëne hon se fenster, peet, garderobe kepaut. Fer tiise aarwat mache, is eyer 4 uf kextii un is mit sayn tas un ayse kefaar. In te haus, hon ti kliënte tëm frixe milich mit tswiwle un een pisye proot aan kepoot. An te mite woch een plats fon pasta un een stuk thitma. In te mite fon te nacht, hot eyer noo kelos se xafe un hot

tëm een haus kemacht, wii eyer tas eyerste teel fon te kontripuytsioon am suntaach in Novara petsaalt hot.

Phaar yoer is rom kang un sayne soon, Turillu, waar uf kewakst un ferxtan kep uf sayn haut woo eyer net ketënkt hot, kans net uf te welt, fer te rest fon sayn leewe isoliert uf te lant. Tee hat sayn fater sayn aarwayt kelërnt, awer wolt sich spetsiaaliseere un een ebanist wëre. Tee hot es keholef sayn fater iwerleye fer tee in en xtat se xike woo ti meechlichkheet kept fer tas kunst se lërne. Tee is noo Catania kang un noo tswaay yoer woo eyer aan kefang hot, hot eyer sich fërtich kexpiirt fer tiise aarwayt mache, un wayl eyer yets 19 yoer alt waar, hot eyer ketënkt tas fer tëm sayn familye waar. Fer yoere, hat eyer ti tochter fon en xeefer kekhënt un hot pextimt sich hayrate, awer is keeche te wile fon Zì Micheri kang woo teet wole tas sayn soon en fraa fon sayn kaste hayrate teet. In tëne taache, unklaupich, awer es waar soo: fer en hantwerker woo en xeefer sayn tochter kehayrat hot, waar tas en kroos uersach fer ti unkerechtichkheet. Tswixe fater un soon hot eyer uf mool en kroose konflikt puplitseyert woo Turillu uf kexpant hot fer sich selepst definitiif fon sayne fater un stiif mama ap lënke. Mit sayn nay familye hot eyer tas lant ferloer un is noo Como kang woo eyer fiil klik mit sayn aarwat kemach hot.

Ti oome hate khee khiner, soo, mit te ausfluch fon Turillu, sin se definitiif aleen keclip. Tii woo mee tiise isolatsioon weech hon, waare tante Antonia woo ti kanse taache fertraypt hon fer mit te xwayne, flii un moskito woo um tëne rom kexprung hon. In tëm Selfca in te lant hat eyer net ti keleechenheet fer mit nimant xpreche. Ploos in te tsayt fon te importante fayertaache wii Waynachte, Oostre ore im Fest fon te Madonna Assunta in Ferragosto hon eyer ti keleechenheet kriit fer in te xtet se keen fer mayn mama se fine. In een fon tëne pesuuche noo tëm se lang tsayt iwer sayn xtaat keklaapt hot, hot se fer sayn xwester foer kexlaa: - Liipche Teresa, hon ich kemërkt tas mit tswaay meetcher woos tuu tsu fiil host fer se trokne, fertraue mich mit mich soo tas tuu fray pist fer tich selepst fer. tas kleene meetche. Ich wëre se in te lant nëme woo ti luft peser is un tas ich es kuut mache khan - mayn mama

waar aanfangs insicher awer tan, wii imer, kept es tëne laycht konditsioone karakter, hiner te presëns fon sayn xwëster.

Fer mich hot ti xwiirichkheet aan kefang. Es waar fiilaycht en torriid taach, te somer fon 1938, ich waar tswaay yoer alt un mayn tante is khom fer mich uf nëme. In en stoof sak, hot eyer en bluse kexmis, tswaay paare fon panket un net wees fon ales was ich mayn haus ferloer hon. Ich waar soo kleen tas ich mich net ferxteen khënt tas mayn Via Crusic in tëm taach aan fange teet. Meyer hon ti muule track kereest tas noo en halpe xtun ore fiilaycht in tëm eensiche plats khom sin mit en pisye ruich naame fon Castranga (Cassandra!) Wii wën mer tas xlechts aan saan teete, in khortts tsayt, te naame waar xon en kans prokram, aach wën tan Ich khont tas net realiseere. Te man hot mich aanfangs kuut aan kenom, mayn tante hot mich manich mool welche kanse sorte kanse sorte kanse sorte kanse sorte kanse sorte fon layt woo in te mite fon mayn mama kang sin, un wii eyer mich mit kenom hot fer mayn mama se fine, hot eyer mich imer kesaat tas ich net hëm khome must awer es waar peser mit wakse mit. iire tas es waar aleen Un tas tee mich als mama kemacht hët. Ich khont net helfe, awer hon aan heere.

In te tswixe tsayt, is mayne fater fon Sardinia tsurik khom, is ploos en woch keclip, kenuuch fer mayn mama xwanger se mache, un is fat kang. Meyer waare im yoerkang 1939 un tas neekste yoer is Antonietta uf ti wëlt khom. Ich erinere mich noch tas mayn tante Antonia mich noo Novara kefiert hot fon sayn mama un hot mayn xwëster fer tas eyerxte mool kesiin. Ich wolt in mayn haus playwe fer mich ti kleene Antonietta se pampeyere awer mayn tante, imer mee master fon mayn leewe, xteen wii en militeyer, saat mich: - Turnemmu in te haus, tuu fazzu 'na xeene kausitta - (woo mer keen hëm, ich mache tich En xeen puup).

Wii mer in te katachus khom sin, hot eyer en "causitta" fon pezza mit roote aue kexnit, xreklich. Ich hon mich selepst ferxrekt. Es waar en tsayt woo ich imer keprilt hon wayl ich wolt tsurik noo Novara keen fon te wowo un ti mama awer es

waar khee keeche ti iwerzeechung fon Zi Antonia: tee hat tas hërts petrikt un toof fer yeete klaawe. In te eyerxte tray yoore hon mer fiil tsayt im lant in Casstangia keleeft, woo khee leewent seel waar, ploos seltne woo in te hayser rom kang sin.

Am suntaach sin mer in te xtat kang un sin wayter kang fer ti mama, xwester un mama se fine. Te wowo waar en xeen man mit en xoof. Tee hot mit tèm een tabak kenom woo manich mool kexnuuch hot. Im winter hot eyer mich uner em mantel kenom, hot mich pis an te plats kenom fer phaar kanse xtetcher se khaafe un fer te wayn in te Osteria fon "Sciancaditta" iwer tas krankehaus se proote. Am oomt, sin mer tsurik noo Castrília kang.

Etliche nachte sin te oom mit te band se proope, woo te trompeete kexpiilt hot, tan hot eyer sich kehal fer in te taverna se trinke un is tsurik noo Arzillo lant kang. 500 meter fon Castrônia hot aankefang "Concetina, 'Ntoia..." se nène. In te hayser, ti tante in te tswixe tsayt hat te ëyert pot foer kextélt fer tas waser uf te tripode se hëtse. Halpe weech torich koche, hot eyer sich selepst en xprits fon waser koche kemach, fiilaycht fer te wayn se ferxwine. In en ayse pan, hot ti tante ti tswiwle mit te tomate fer ti pasta se sate. Ti tswiwel waar net kans kekhocht un hot mich ti xwayn keprung. "Eet, anere wërter, ich nème te rimpel un kèp ti khërper...".

In tëne taache waar en fraa fon venezianixe orixin ti mitkliiter fon San Basilio. Wën im winter te flus in te kans welt waar, hot Michele tas uf te xulter kenom (in Ciancalea) fer ti khauf in te apteelung in Novara. Er hot sich in sayn haus kehal un saat "Antonina, fon en xwaart woo khalt is". Arme tante, ich wees nèt wën eyer ferxtan hot tas er Michele sayn liipe waar.

Ich waar yets 5 yoer alt, isoliert uf em lant, oone se xpreche mit yemant woo ich wii en unkewaartne tier kep waar. Ich hon mich fon yeete eene ferxeemt. Wii mer noo Novara kang sin, hon ich mich ferxtekelt wayl ich pang hat fon te layt. Ti nachparxlayt hon tiise transformatsioon realiseyert un soo, hon se ti ënkels khiner

aan kereet fer mich in te khiner se xike. Tsum glëck, hon ti ënkels khiner sich selepst iwerzeecht. Soo, een moynt, hot sayn tante sayn ënkel Michele kexikt fer mich en kexmak se khaafe un hot tas in te ways xtroos korts kexmis woo ti paternal wowo mich kep hat. Tsusamer mit te kexmak, hot eyer en frixe eyer kexmis. Tee hot mich mit kehal in te khiner kaate woo ticht am Abbey fon te xtat waar. Wii ti non ti tore uf kemacht hot fer mich kuut aan nëme, hon ich aan kefang se xraaye. Tas hot mit pang kehool tas ich te korts uf te ëyert kexmis hon, tas eyer sich ferxwun hot un is iweraal in te xtroos kang. Ti tante hot mich kextrooft torich mich fon kuute uersache un hot mich pis hayt kenom. Soo, is mayn eyerxte taach fon asile aach te letste kep.

Es is paseyert, tsayt ich fier yoer alt waar, saat te oom: - Konset, keen tsu Novara fer ti Carmieri (ti ruich) fer ti khop wee -. Ich sin uf em muule xtroos kang wii en ferxtorpene, ich sin fon te kreekixe xtet kang, manich mool hon ich mich in te fontaan kehal fer mayn torxt se xmayse, un ich sin an te "du Surcattu" apteelung khom. Tee, te apotek, hot ferwunert tas eyer fer froynte kesaat hot tas ich in khorts tsayt kang sin un sin fon Novara tsurik khom wii ti flicht. Mit 5 yoer, hon se mich fon wayte ferwante noo Barcelona kenom. Too hon ich fer tas eyerxte mool kesiin un keheert... te raatio! Meyer sin aach in een kexënk khaste kang fer een pisye fon te ernte se khaafe. Ti ferkhaafer hon sich foer kexlaa: - ti xuu un ti ways xtraus - khaafe. Am ën hon se sich selepst iwerzeecht un ti ferkhaafer hon tswaay restliche fon te xwayn un himlixte xpits puuch satin kep. Am neekste taach hon mer ti stoofe fer ti mama keprung woo in phaar taache ti kleene ferpakt. Am suntaach hon ich mich kexpiirt wii ti meetcher fon te Marquise un Barons fon Novara.

Im winter fon 1941, in te mite fom kriich, hot mayne fater sayn aarwat in Sardinia ëntxlist mit en froynt fon sayn leewe in en nort xtat se suuche un fer se leewe, woo sayn alte xtet uf kenom hot. Es waar in te luft ti hinkel tas mayn mama mayne fater fine wolt un fon tëm waar ich ferxtorpe, soo fiil tas een taach ich uner sayn pet kexlept hon, ich hon ti tswaay kerne fon te tsukhunft rays niple mit phaar Krupe,

wayl ti tanhen hot mich nii kewaxt. Volentlich hot mich wech kehool. Ich erinere mich tas ich etwas pluut kesiin hon wayl ich ferxwunene ferxtant hat. Ich hon tas kanse hemd tsurik kexmis woo in te mite fom taach un in te nacht ketiint hot, soo tas ti kleet, un nimant tas kemërkt hot.

Foer em aanfang, hot ti mama fersuucht tas haus fon te wowo in te ortnung se lose, woo te aarme man aleen keclip is. Tee hot ketenkt tas tas ëlektrixe licht, in tëm tsayt foer te hër. Bevor es "u lusu" in te ëyert penutst kep waar. Te Onkel Michele hot tas kemacht: phaar taache tëm noo, hot eyer te elektrix in te xtroos keruoft un hot aach tas licht in sayn haus kexmis, soo, wii ich ins lant kang sin, hon ich aach en kleene licht uf te xteen hols trep kefale. Wën ich in te khaste (in Latrea) keen must, in te praxis, en simpel xpits puuch woo uf em eyerxte xtok hiner sayn laboratorium waar, neekst imer, waare es imer noch toot khaste fon krate, woo te oom woo kepaut kep waar fer fërtich se sin in te fal fon ferlange.

Am moynts fon te eyerxte fon mërts 1942, hot se sich in blaue satin mit himlixen ärme aan ketsoo, mit sayn ënkel un sayne wowo, ich hon ti mama un ti xwester in te pos fon San Sebastiano mit kenom, tas is, yaa, fer te bus, woo se pis an ti viglier xtroos xtele teet. Ti 4-yoer-taach rosa xwester wolt net uf keen un te oom fer se iwertseeche fer tii: - Wëns tuu net uf tich keest Ietto du pidti - (Ich tuun tich tswaay xtele mache).

Ich, te eyerxte, woo fon te tante petrof kep waar, woo ich net fat kang sin un in Novara keclip sin. Ich hon net mee ti prile. Ich waar am suuche noo troost in sayn wowo sayn aarme. Tee waar aach aleen kelos kep un fer tee taach sin ich pay tëm keclip fer tee kompanii hale. Noo unkefeer tswansich taache, is te eyerxte xrift fon te mama khom woo tas erfolkrich resultaat fon te rees fertseelt hot. Te papa hat se kemacht tas tii een kuut apteelung mit waser in sayn haus un een gas ofëns fine teet, fer sayn een naychkheet. Wayter in te kexicht, te taach noo tëm aankhom, hot eyer en friseer in sayn haus keruoft fer se mache tas tii en moter xpits puup waar. Im

xtet, hon neekst al ti fraae lange hoer mit te tup. Kurt, mayn mama fer tas eyerxte mool in sayn leewe waar froo un tsufriite. Am ën fon te kexicht, hot eyer mich aan kereet tas ich ti tante mache solt. Tee hot sich sicher net foer kextëlt tas mayn xwiirichkheete in Castrania.

Te taach noo tēm ti tante Antonia mich tsurik ins lant kenom hot un hot fer sayn man kesaat tas se mich tas eyerxte xrit kepe teet fer mich in lërne un khan in te tsweete klas in Oktooper khome. Arme mich: ich khont net mee xpiile, awer ich must tsayt fertraype fer auktsioone un numer xraywe. Fon Castrania, yeete taach, is te leerer fon San Basilio woo eyer in kelërnt hot, kefaar. Iire naame waar Maria, tii waar ti tochter fon en kapitan woo te tante wust. Tee hot tēne een xpirts fon waser kep. In te tswixich tsayt, hon ich tēne tas notisye ketsaycht un tii hon mich ketsoo. Er hot en roote xtraus raus kehool fon te sak un hot "Brava" kexrip. Was fer een frooheet, was fer frooheet ich siin teet, was ekstra fer mich is. Ich sin yeete taach mee melankolii kep, ich hon se prejutsiert fer mich fon te papa sayn ënkels khiner un ti wowos se nēme, awer ti tante saat tas es net neetich waar.

Tee hot pang kriit tas ich tēne saan khënt wii ich pehantelt kep waar un tas ich tas uf kephast hon. In te woerheet, tas ese waar net kenuuch fer en meetche woo wakse un sich ëntwikele must: im moynts hon se mich en xtik proot mit kexmak kep, am mitachs en tomate salaam un tswaay oliiwe. Am oomt, wii sayn man ti tante Antonia en pisye pasta mit en improwiseyert sauce kekhocht hot, woo uf te raue tswiwel kextiit hot. Un wën ich tas net kehat hon, hon ich riskant en fayerlich katerva kenom. Fer phaar nachte se variere, hot se pasta un boonche kekhocht ore en sort weech fon weech pollenta. Ploos in te Waynachte, Nay Yoer, Karnewal un Oostre hon en hen ore kaniin um keprung. Im yanuar hon se en xwayn um keprung, fon woo se pikant salaam un lēner kriit hon, awer es waar neetich tas se mit te trope konsumiire teete, wayl wën net kenuuch weyere, teete se tas kanse yoer net kenuuch sin. Yeete taach am suntaach, hot te ënkel ti xlechte tripe kekhaaft woo ploos too triwer tēnke, soo kaar yets, macht mich eeklich, orer fon te xteke woo uf en xpits

fon te petersilie kexmis kep sin, ti stigliole, woo tan frix waare. Tii waare al khostlose ese wayl, noo tëne, waar es net neetich wii ti eltre ferxwine un tii hon mich imer noch mool kexpiirt: - Siit, tii hon imer ti tegami fol mit worxt un stokko fixe, ese un trinke. Aus tëne layt - hon se kesaat - tuu must wech playwe -. Ti oome hon pang kriit tas ti anere ferwante hon mich iwerzeecht tas ich insisteere teet fer mayn mama un papa im kontinënt se kriin. Tii hon soo fiil kemacht fer se mache tas tii se hase tas manich mool, se trefe, ich hon mayn hënt uf mayn aue kexmis tas ich se net siin khëne.

Septemper waar khom un ich must ti inlaatungs eksaame in ti tsweet klas mache. Ti oomte hon mich pis an te xtat kefiert, tii hon sich mit em xpits puup aan kereet fer mich uf phase, mit te leerer woo ich in te tsweet un mit te leerer fon te eksaam komisioon hat. Tii hon fer al fer tas kexënk fon te eyer kenom fer mayn sicher promotsioon se kriin. Ich hat nii kontakte mit tëne layt kehat, ti klase hat phaar -sëts holsne banke mit te kalamai. Mit mich waare anere meetche woo ti reparatsioons eksaame unerxtitst hon. Tii hon mich kemacht ti hilef un ti subtraktsioone in te xteke lose. Soo kaar ti camai un ti xteke waare een apsolut naychkheet fer mich. Ich hon mich wii en blat fon pang un pesorichung kextreest, ich wees net wii ti operatsioone se lëye, wayl ti tante Antonia hat mich kelërnt ploos ti numer fon een pis tseen se xraywe. Tan, hon se mich ferlangt fer en frase uf em notisye xraywe, en pisyë ketanke, awer ich wust net was fer weech fer aanfange. Noo tiise xlechte, hot te janitor mich ins haus kenom. Ti tante hot se kefroot wii te test kemacht kep waar un te janitor hot keantwort tas eyer net soo kuut kang is, awer tas tas ën kericht waar fer ti leerer.

Ferwunert, tas resultaat waar positiif un ich waar in te tsweet klas aan kenom kep: ich waar fërtich fer in ti xuul keen, awer tas propleem fon te xprooch is uf kang. Onkel Michele, am foer taach, waar in te xuul kang un hot en ausfluch fon xwarts stoof kekhaft. Ti tante Antonia iwer en taach hon mayn uniform kemacht. Fer te folter se khaafe, waar mee kelt neetich. Ti oome hate kelt awer tii hate ti fest nakel

fon te spaarunge soo tas eyer, te tii hoof, inkexpërt un mich en plywood folter mit en fenster klip kemacht. Tii hon aach net ti pen kekhaaft. Te oom hot een mit en xtek fon tunkle hols kepaut, woo en nip fest waar. Ti tswaay notisye un te xrayp khaste khonte se net surrogat hon un hon se mit kraft kekhaaft. Am eyerxte oktoower fon tëm 1942, hot ti tante mich in ti xuul kenom. Bevor se fon te podestà kang is fer en keportstaachs sertifikaat se frooe woo ti xuul ferlangt hot wayl ich natierlich aus kang sin. Te leerer waar fol mit kuutheet un hot mich mit sympathie aan kenom, awer ich hat pang fon tëne, fiilaycht wayl in te rechts hant, hot eyer een protëse fon te gummi kemacht, weeche een unklik woo wii een khint in sayn fater sayn pasta fabrik pasiirt is. Ich waar een plats in te eyerste banke. Mayn naye kemaynte, woo mich net im yoer kesiin hon, intriksiert kep fon mayn presëns, tswixe tëne hon mich kexpiirt: - awer es kept ievi càusa-sikka? - (Weer is tas leen leen meetche?). Ich waar aarich intimiteyert un ich waar mich ferxeemt, ich khont net mayn maul uf mache un ich hon net mool ti frooche keantwort woo te leerer mich mit liipe ferlangt hot.

Ich waar en inlovatixe meetche un ich hat khee koraaj fer se frooe fer aus rayse, un wën ich tas uf mich kemach hon. Soo, wii ich hëm khom sin, hot ti tante mich mit en fayer kexmis, wayl tas must mayn tsaych waser mache woo net in te tsayt fer te neekste taach ketrokt weyere. Ti taache sin rom kang un yeete mool woo tas selwiche khomt. Te leerer is in te mite fom taach khom, woo eyer mich in te xtroos kexikt hot, awer manich mool hot eyer tee ferkes un ich hon tas noch mool uf mich kemacht. Ti kemaynte hon mich ignoriirt un hon mich fermixt wii wën ich petrof wëre un tii hon net mool fersuucht mit mich froynte se mache.

Uner tëne hon se sich kekhënt wayl se sich in te xtat ketrof hon, wii ich xon neekst en xtun lang kefaar hon fer in te lant se khome un too temit hat ich khee oportunitete fer sayn froynt wëre. Ti oome sin ploos am suntaach in te xtat khom fer froynte se trefe un phaar frooe xtune mit tëne se xafe foer en flayx fon wayn. Awer ti meyerste tsayt, ti tante waar in te haus keclip fer aarwayts orkanisatsioone

fer sayn man kriin. Mit seks yoer hon ich ti lange uf kehoop mule track kefaar. Halpe hon ich kehal fer en bouquet fon violets se samele, umkeprung fon pluume fer te leerer aan piite.

Ich sin in te auspuu xuul khom. Noo em mitachs, sin ich tsurik noo te lant kang, mit em xrekliche frinre fon te tsikaate un fon en xreklich sun, oone en leewent seel se trefe.

Ich hon mich in tēm xpits puuch loos kemach un ich sin aleen keclip fer mich selepst in tiise unkeweenlich atmosfëre se fantasiire mit te imer xlimer tante iwer mich. Te oom, hot ti aarwat fërtich kelos, neekst imer fon te taverna rom kang un is in te nacht tsurik kang, imer ketrunk. Manich mool, waar tas mee xpasich wii imer, tas waar ferloer kang un is net tsu haus kang. Ti tante un phaar nachparxlayt sin in te mite fon te nacht mit em licht fon te lanterne kesuucht kep. Wii se kefun hon tas tee uf te ëyert runer kefal is, hon se em iwerzeecht fer tsurik keen.

In te tswixe tsayt, khont ich niks kuutes in te xuul kombineere. Noo tēm eyerxte kwartaal, hot te leerer ti rapporte karte aus keteelt, tan mit te xteke fon te xteke un leider mit ale insufisiënte subjekte: mayn rapport karte waar ti xlechteste in te klas. Fer mayn tante uf muute, hon ich fer tii kesaat tas ti anere rapporte karte waare wii mayne un tante hon xon neekst aan kefang. Soo, taach noo taach, hon ich mich selepst koraaj kriit un in te klas hon ich fersuucht froynte mache mit phaar kemaynte. Ich wolt se ticht pay tēne khome, awer tii hon mich fon tēne sayn reet aus kexlos, fiilaycht wayl in tēne sayn aue waar ich en aarme lant meetche.

Trite kapitel - sant xpiile

In te yoore woo se in te soltaat in Castrania keleept hon, hot ti tsayt nii mee rom kang wayl tas eensiche was kemacht kewe khënt waar tas te kanse hayliche taach ti chiring fon te xwayne un im sumer ti ferfluuchung fon te cicadas, wën te sirokko fon te meer aankefang hot. Insinutiert Am ën fon te Zig Zag fon te xtroos un hot tas tal kextëlt. Ti tiere fon te lant waare mayn froynte. Soo, hon ich mayn tsayt fertraypt. Ich hon en welt fon mayn aychne kemacht, aankefang fon te fikuure woo mich im hinergrund fom himel ore tswixe te xpitse fon te peem aus kesiin hon: wilt tiere woo kexproch hon, riter woo ich in te xpits fon te Rocca Salvatesta kexmis hon un tan mit mayn majixe kraft woo ich kemacht hon se fale, hon ich se fon te pang fernicht. Tan hon ich te Rocca in en trakoon transformeyert woo uf mool fom berg ap kehool kep waar un am fliie uf te terror fer al ti kampanye. Ich hon ti wolke transformeyert, woo flite waare un hon im himel kereest, am tënke tas ich iwer ti wayte meer keen, woo mayn mama un xwëstere mich kewaart hon. Krake woo aus em waser fon te xtroos khom sin un xwelle pis se in gigantixe tiere transformeyert kep sin, woo in te xtroos foran kang sin, hon aach ti planse aus ketaylt.

Manich mool, hon ich mich erinert fon tëm unkeweenliche kesicht fon mayn tante Antonia. Tii hot mich net keliipt, tii hot mich net keliipt un ich hon se net ferwunert:

mayn mama hat mich fer sayn xwester fertraut awer tii hot mich aach ferxproch tas een taach se khome teet fer mich uf nème: tas is was ich oft mools uf ti peem khom sin, ich hon te horisont noo kekukt, hofnungsloos fer se siin tas se uf te rëchts sayt fon en ways xoof mit mayne fater khomt. In te naachparxlayt fon San Basilio un Vallancazza waare ti mëner al fat kang. Tas ales waar ploos fraae, khiner un etliche alte layt keclip. Tii waare xwach xtet woo tas leewe kraat ketrof hot. Ti tsayt hat sich kehal un ti layt hon kemënt tas ales sich ënere teet, tas een taach, noo em kriich, ti siwilisatsioon sayn triumf in te xwarm fon ferprayt hayser, toot un xwach mache teet. Ich teet kërnfroynte hon, wees tas ich net aleen sin un ferloer sin, un wees tas ich wees tas ich mich in te haus fon tëne ore fon tëne xtele khënt. Ich hat net mool tas recht fer se saan tas ich oone en familye waar, tas mayn eltre wayt uf te anere sayt fom meer waare, iwer tas ënlose blau, tas tswixe mich un tii waar wii en hooch un unfertiint berg. Stattdessen waar ich ketswung mit mayn tante se leewe woo mich xlecht pehantelt hot. Wii ich too triwer ketënkt hon un ich hon tas kesiin tas es mich mit tëm xraay un brutal xtim irriteere teet. Een xtim woo kemacht kep is fer se xpreche, fer se xraaye, insult un prepareere.

Soo kaar ti tiere hate pang fon sayn xtim. Ploos mit tëm man, hot eyer te xpits puup runer kexmis un te volumen fon te xtim hot sich ferënert un hot sich kans in te ketrënk fon en xoof transformeyert. Mayn tante hot ketenkt tas een meetche khont net ferxteen was um tii rom pasiirt. Ich hon net ploos ales ferxtan, awer, tepay, ich waar net keënert orer pasiif. Es waar een kontinuierlich klaas. Een uneerlich un auskerisne xwiirichkheete. Yeete mool woo ich iwer ti tsukhunft ketënkt hon: tii alte un oone hilef, ich yung un xtarek, awer trots ales was ich net xlecht pehantelt hët, waar es net en teel fon mayn natuer.

Manich mool, sin ich ticht pay te flus kang woo ich ti layt woo kang sin fer ti kleene tings se mache, fer ti lime mache, tas petayt, tii hon ti layt un ti xteke woo ales eyerxt mit te axe kexmis hon. Orer, wii, noo te tsayt fon te xërwer, sin se khom fer ti xeef woo in te sun sin, un tan hon se tas in te sun ketrokt fer se xmayse un tan

penutse se fer ti matratse fon te peem se tuun. Ich sin kang fer ti flake samele woo tswixich ti xteen fon te xtroos keclip sin un mit tëne hon ich mayn patch pull aan ketsoo. Wën ich net wees was ich mache solt, hon ich aankefang ti xteen uf te riva del xtroos uf se heepe in te suuchung fon te kreewer, mit skil woo ich mit te fingere iwer mayn khop kexlept hon, fer sayn fingere mit sayn klaawe ferhëngert. Ich hon se hëm kenom un am oomts, wii ti tante licht tas fayer kexmis hot un hot se kehat: fer mich waar es en spetsiaal ese. Manich mool, anxtat ti kraape, klaych wii te xteen uf kehoop kep waar, hon se sich kexpiirt, mit en vertikaal xpringe, kleene xrekliche froxe woo mich fon te pang xpringe kelos hon. Ich hon ketenkt tas tii mayn xpiil froynte waare un manich mool, hon ich mich soo kaar traurich kelos se lose tas se ti kans nacht in te tunkelheet lose. Wii ich in te mite fom nacht tsurik khom sin, hon ich te Onkel Michele kenënt, mit tëm echo woo im tal kemacht kep waar. Manich mool, im sumer, wii ti familye Scardino woo in en haus woo heecher im tal woone, sin ich kang fer se fine. Ich hon mit Mimma kexpiilt woo te kleinste fon te priiter waar.

Pippo hot uns stule un tix fer ti puuplikum kepaut. Soo wii es kuut waar phaar xtune in te kompanii plaype. Am moynts hon se mich keruoft wii se uf ti aner sayt fom flus kang sin fer ti milich se nëme. Tii hate te eemre fer se fële, "konsept" waar tsufriite mit tëm se melke. Ti mist fon te khoe, Micca in Cappellee is oone tswayfel un hot mich en halpe xpriits aan kepoot. Im tante sayn haus waar ti milich tswaay mool im yoer kesiin kep: wii eyer ti kexmak un in te Oostre kemach hot, wii eyer ti taufe mit te farwiche eyer fon anelline foer kextëlt hot. Wii ti milich kekhocht hon, sin ich pis an te letste kefal. Im lant haus fon tëm lant haus waar en pet fon te ënkels khiner, wëns tuu tas bet nëne khënst, mit te axle woo uf tswaay ayse xpitse mit en xtroos matrats kexmis kep waare, wayl tas fon Crine hat tas in Novara ferloer. Ich must in en xtroos xloofe mit ploos en alt militeyer xpits puup, ferxtëkelt un fray. Ich sin mit en kans hemd ins bet kang woo ich aach in te taach oone xlisel ketraan hon. Es is net meechnich ti khalte woo ti pativa yeete nacht petayte. Wii es reen waar,

waare ti kontener neetich tas tas waser woo tas dak rin kexmis hot, samele teete. Wën in te nacht, praucht ich tas haus ferlase un tas ticht pay te xrit mache. Wën ich mich net ferxteen teet, wayl ich tas ketënkt hon, un ich hon tas in te xtroos kemach, am moynts frii hon ich aach en fayerlich katerva kenom. Ti tante Antonia sin aach mit tëm selwiche hemd kexloof woo eyer im taach penutst hot, un te Onkel Michele hot sich ketanke kemacht tas sayn mama tas kemach hat.

Ti xloof ceremonii hot noo tëm kewoonliche ritual kehal: eyerxt must ich ins bet keen, tan waar es uf em tante, tan hot te ënkel sayn hose un xtraus runer kexmis. Mit tëm eher wayte hemd woo in te mite fom taach kefiert hot, is eyer in te pet kang, hot ti ëyert lux uf en tix keeche ti mauer kexmis. Ich, woo xwach waar, hot sich kexpiirt wii wën eyer net noo kekukt hot: wii eyer runer kang is fer ti flame woo ich kesiin hon uf te mauer, wii en xineesix xtraus, sayn form mit te Din-Don woo ferxwun is. - Oh was fer xeen frixe! - er saat, wayl te kanse wayn woo eyer ketrunk hat, hot iim soo hays kep. Neekst tëne sayn pet waare tswaay khophörer, tas is, tswaay kroose ruxiche korts woo se trokne fikuure kehal hon. Tii hon se mit xlechte un ferxtorpene rake ketëkt un uf tëm letste waare ti sauwer unerhose fon te oom. In en khaste ticht am mayn pet hon se tas broot kehal un en xtraus woo mich um mayn khop rom umkeprung hot, wii ich in te winter in te xuul kang sin, mayn unerhose un tii fon te tante. Ich hon se ploos am suntaach penutst wii mer in te Misa in Novara kang sin. Ti oome hon kesaat tas in te lant es net neetich waar se saan, wayl mer teete se unneesich konsumiire.

In januar hon se tas xwayn um keprung. Tii hon welche worxt un salsich lam foer kextëlt. In een terakota potem woo in te xtroos kexmis këp sin, waare ti kekhocht fiis kehal kep. Normalwayse hon se im mërts mit frixe breete boonche konsumiert, wayl se net traditsioonel foer heyer konsumiert kewe khonte. Een mool, waar es april, ich hon ti tante kefroot wayl ich aarich hunger hat un ich wees net was mit proot ese. Te tante hot aan kefang se xraaye un hot kesaat tas ich krank waar. Een

taach, wii ich fon te xuul tsurik khom sin, hon ich Ophelia mit mayn xwëster ketrof. Tii waare orkaan fon mama un waare mit papa fon Frankraych tsurik khom.

Tii waare fiil mee palt wii ich, ich waar mitlaytich un ich hon tëne kesaat: Ich rin keen woo ich woone, in tëm xtun, is mayn tante raus kang fer waser se nëme, in te ofën is en pot mit es ese, nëme es, ëse awer mache net saan was Niks.- Tii hon mich tanke kelos un hon fon hunger noo kekukt, tii hon mayn aanreet oone tswayfel noo kang. Im mërts, wii ti ënkels ti boonche kekhocht hon, sin se kang fer ti xwayn sayn fiis kriin un anxtat tas se ploos te potem mit te xtroos kefun hon: natierlich, hon se ketënkt tas ich xon fiile taache waar, hon se sich keeche mich kexlept fer tas petsaale. Ti tsayt hon ich mich aarich xtols kexpiirt wayl fer tas eyerxte mool hon ich tas pleen kexpiirt, wii ich en kroose kriich keeche sayn avarice kewun hon. Weeche te manktem fon hyxiene flee woo net ferxtëkelt kep sin im kanse haus. In te nacht hon se mayn hals kexmis un ti tante hon mich yeete nacht mit oliiwe oole kexmis, tas ti fleeche net mayn pluut suuche. Am moynts hat ich te hals woo kexnit kep waar. Soo wii ti tante hat ich aach ti layt, woo ich net penutst hon fer mayn khop se waxe. Awer, uf te aner sayt, hot ti tante ti hoer kexnit un fer se hale in te fal, hot se se mit waser un tsuker kexnit.

Mayn klase mitkliiter, uf te aner sayt, waare imer sauwer. Niks waar soo kaar ti aarme fon tëne xlëcht wii ich. Te leerer hot aach mit keholef in te marginalisierung, woo mich fon yeete eene in te letste banke ap kehool hot. Mayn khërper waar unpexrip xlëcht. Tii hon mich een mool im yoer in te flus kewaxt, in te tsayt fon te Ferragosto-Fertiinung, tas importanteste im xtaat. Een mool wii ich an mayn mama ketënkt hon, waar ich unkefeer siwe yoer alt, ich fale in te xteke fon te xteke. Ich hon mayn rechts hant ferprënt un ti tante hot mich net tsu te tokter kenom, awer yeete taach hot eyer mich mit krënse mediteyert. Ich hat tswaay xpuure woo ähnlich sin wii tswaay taufe, ich hon kexraayt fon xlechtes woo se nii ferwanert hot. Ich hon ti miise kexnit.

Ich hon en wuner noo phaar moonate keheelt un ich hale imer noch mayn marke. In te xuul tsayt, wën een suntaach waar ich uf em balkon, en meetche woo runer kang is, hot mich kefroot ep ich mit tene in te lerne fon te katekismus fon te Miss Vinzenzina keen wolt. Ich wust net was tas waar wayl ti tante mich ploos in te keleechenheet fon te importanteste fayertaache kefiert hon, hon ich net ferxtan was fer ti khëriche keen solt. Foer unser haus een priister, hot Buemi keleept, awer ich hon tëm fiil mools ketrof un hon tëm oone muut kekukt. Te tante hot mich noch mool noo kekukt fer ti xwayn: - wën tas priister saat tas er sayn xprooch xmayse tuut -. Awer ich hon ferlangt un hon ti erlaupnis kriit fer ti katekismus lerne. Ich hon mich klaych kuut kefun in tiise umkang. Ti yung fraa hot mich en piichelche un en tsaytung kep. Ich hon imer mee frooheet kexpiirt wii eyer iwer Yeesus keheert hot. Ich hon iwer tas in te haus kexprooch un tii hon keantwort tas ich noch tsu kleen waar. Ich hon keantwort, löye, tas al ti krupe fon te krupe tas mache teete. In te woerheet, sin se xon kemacht kep, awer, ich un ti yung fraa hon sich eenich kep un meyer hon ti taach mit tëm priister fon San Nicola kexproch: te taach fon Corpus Domini.

Tas propleem fon tëm wayse kleet is uf kextii, awer yemant hot ti tante informiirt tas ti nons tas ferkhaaft hon. Te lange -waayt taach is khom: im moynts tsayt hot eyer mich mit kenom in ti khëriche Digiuna. Er hot ketënkt tas es ti anere meetche waare wayl se nii ti inisiatiife kehool hat fer kontakt mit te fraa fom katekismus se kriin. Ich hon kemërkt tas ich aleen waar, tee hot mich inkexrip: - Buggy, ruich -. Mayn leerer mit anere layt waar aach am Misa in tëm moynt. Ètliche fraae tuun tii ruich plaype. Te priister is khom un hot mich mit te hant kehool, hot mich in ti haylichkheet kenom fer ti konfesioon. Tee hot mich xeene wërter kesaat tas ich noch nii kehëyert hat. Ich hat aus kesiin tas ich im paratiis kefloer waar un ich hon tswixe mich kesaat: - es is net woer tas ti priister ti xprooch xmayse, in woerheet wees se wii ti layte fon en khint ferxteen -. Wën ich khënt teet ich tee um hale un mit frooheet xmayse.

Tee hot mich kemacht 5 Ave Maria fer Penans se xpiile un ich sin tsurik noo tëm plats kang. Klaych hot mayn tante mich kefroot was ich fer te priister kesaat hat tas se soo fiil tat playwe solt, un ich: - ti yung fraa hot mich kelërnt tas ti konfesioon kehaymnis is -. - Yaa, awer tas eyerxte mool must tuu mich saan - ti Arkia hot inkexrip. Niks se mache. Es waar mass, komunioon un an te ausgang hon se mich ketswung ti hant fon te ënkel se xmayse un se saan: - Vossia seechne mich -. Ich hon aankefang fon te wowo, imer ti selwich sache, tan sin ich al ti ferwanter rom kang. Ti tante Gaetana hot mich en puch kep. Ich waar hunger, awer nimant hot mich aan kepoot fer se ëse. Normalwayse, noo te ceremonii, waar es kewoodlich in te xtroos keen fer ti granita mit te xteke se nëme, awer tii waare fon te spaare mania kehool kep: in te mite woch, hon mer en plats fon pasta kehat un in te mite fom nacht, sin mer noo em fotograf kang, wayl ti ti ferwante hon aan kesaat tas se een Photo fer ti mama xike teete.

Ich hat ti tsweet klas fërtich kemacht, mit fiil niter xtele. In tëm yoer muste mer te kanse somer in te lant sin. Ich sin keeche: - wëns neetich is, am suntaach, mus ich in te Misa keen un te wowo fine woo aleen -. Tee waar een aarich kuut man, krank mit asthma. Ti tochter hot em ferkheyert, en pisye fer ti ferkheerte aktsioone, en pisye

wayl se fon te man konditsioone sin, imer noch wuutich mit te nachparxlayt, ti ferwante un te fater -las.

Ich hon ti lins kehool fer se waser trinke un ich hon tee in te ferxtekelt fon te ferxtekelt fon Micherillo kenom, wayl wën net, waare se propleeme. Tee hot net ti liip kexpiirt, soo kaar fer sayn fater: een taach, is sayn halpe -xwayn in Kastrania khom fer se waarte tas eyer toot waar. "Wëns tuu net fat keest, tuust tuu tich in te Cauci nëme fer se heele (kick in te xteke) saat fer tii.

Wën ti party im xlos waar, waare ti komponënte fon te musikal krupe tas "harte stuk" aan kepoot kep, en eyerxt woo soo kenënt kep waar fer sayn spetsiifixe konsistens. Onkel Michele, er hot nii ferxtan wën er tas net kërñ hat ore wayl er en unkeweenlich xpits puuch fon kroos liip keprung hot, un hot mich kesiin woo er mich kenënt hot: "Concetina, khom un kriin ëse". Un soo, hon ich ti keleechenheet penutst fer se xmëke, in tene seltne oportunitete, etwas kuutes.

Wii een tsayt tsurik, hot te tokter Cosentino Di Baceno mich erinert an en detail woo in mayn erinerung ferloer waar. Wën ti musikal xtet ti khiner in te xtroose fon te xtat kexpiilt hon, hon se fersuucht in te parade se keen. Awer fer tene sayn presëns se rexpekteere, waar es neetich en komponënt "khëne". Fer tas pewayse, host tuu een hant in te xteke fon sayn jake kehal. Ich hon mayn ënkel Michele in soo en aat noo kang, wii te Gianni Cosentino, te soon fon en elementaar un weere leerer fom fater, sayn hant in sayn khop fom fiirer kehal hot.

In te mite fom kriich in Novara, hon ëtliche bombe aan kefang se fale. Yeete eene is wech kang un etliche pekhante hon sich mit uns in Casstangia kexlept. Fer mich waar es en party wayl ich in te kompanii sin khënt. Yeete mool woo eyer ti xteke fon te xteke kexpiirt hot. Ti tragixe notisye fon te soon fon te eyerxte tswaay fon te Orlando-Khase, woo fon en bomb ton khom is, is aach khom. Ti mama in

Domossola, in en xwangerxaft fon te fierte mool, waar aleen mit Rosa un Antoniotta keclip. Mayn papa waar tsurik in Sisilie keruuft kep fer tas tsiil se mache. Phaar moonate noo tēm auskewaner, wust eyer tas sayn mama en kleene meetche uf te welt keprung hat, woo Emma heest, un tas eyer ti keleechenheet hat fer tsurik noo hayt khome wayl ti frayheet mit fier khiner erwaart kep waar.

Leipzig, tee is in Domossola khom, hot en piter ferwunert kefun: Emma hat noo 12 taache uf kehoop. Tswaay taache tēm noo, must eyer tsurik tsu te front khome. Phaar moonate tēm noo - es waar ti tsayt fon unsicherheet un instabiliteet noo 8 septemper - tee hot keholef te militeyer tiinst aus rayse un is tsurik noo Novara kang, am waarte tas te kriich am ën sayn mama khomt. Tee hot een kleene xuucher uf kemacht. Yeete taach keen ich tee kesiin fer tee se siin. Tsich, awer ferxrekt fer ti tsayt woo ich hat, hat ich ti intuitionsion tas te papa mit en ferhayrat fraa xloofe kang is, awer mit tēm militeer man. Een taach, sin ich in te kasse rin kang uf te xtroos fon Piazza Bertolami. Ti persoon fon te kexeft neekst tēm hot mit papa kexproch. Ich hon mich mit tēm index kexlept un tas mitel hot mich kexpiirt wii wën ich mayn fater kriit hon fer sayn mama se kriin woo ti mama iwersetst hot. Te nachpar hot mich keholef se nēme, wën mayne papa mit en xmile kesaat hot fer mich "er tayn kexeft". Im '44 is en braune khint uf ti wëlt khom, kruus wii eyer...

In Badiavacia is te paternal wowo krank kep mit maul kanser. Ich hon ti erlaupnis kriit fon te tante fer tee se kuke un se siin. Ich sin oft mools fon Castrangia raus kang un sin ti xtroos noo kang, langst te flus. Ich erinere mich fon tēm im bet, fritlich. Ti kroos mama waar noch am xafe mit tēm kexënk un khont weenich tsayt fer tēm kepe. Er hot en oliiwe xpiise in sayn hant kexmis fer ti fliche se jaage, awer tee hot sich ferxlimert un hot net mee ti kraft kehat un ich hon se kejaagt. Am 20 noofëmper 1944, mit 66 yoer, is eyer tsu tēm paratiis kefloer. Papa waar noch in Sisil. Ti oome hon aach mit kehal in te peërtichung.

Yeete mool woo ich etwas muter sayn priif kriit hon. Im '45 Papa is tsurik noo Domossola kang un mayne pruuter Giusep is in '46 uf ti wält khom.

Vierte kapitel - ële, bwebs un xlechte aue.

Te kriich hot uf te kans welt kexproch, ti komunikatsioone waare xweyer un meyer hon net mee ti mama fon te mama kriit. Tsum glëck, waar te fater tsurik in te Sisilie in te Bersaglieri khërper keruoft kep un wii eyer phaar taache fon frayheet hat, hot eyer mich kesiin. Weeche tëm kriich waare fiile layt uf te lant. Ti ferxwunene layt hon meistens fer 15 taache kehal, awer tan, im xlos, waar ti kefaar fon te bombarteerunge un tii hon tas kanse yoer in te lant kehal.

Yeete mool hon ich mich mit tëne layt kewanert. Es waar een familye mit fier khiner imer in een kuut xtimmung, wëns tuu tas ese ferpast host. Ich hon ti xlechtichkheet fon te ënkels khiner kesiin woo fiile trokne fii hate un tii hon nimant kep: ich hon en xeen hantful un keheimnisslich ich hon se kenom. En pisye fava bons hot mich fer ti frëse keprung ich hon se fer tii kexpaart. Soo kaar harte proot: en xtek woo mayn tante mich in mayn tas kexmis hot, eep ich in ti xuul kang sin, hon ich tas mit tëne khiner keteelt un im antwort hon se mich phaar pleetcher kep fer se xraywe, tii hon mich kemacht uf te xwingung se xpiile un eene fon tëne hot ti xpiile, xtele un xloof tsimer fer ti puupcher woo mich un sayn kleene xwestere pextimt hon, wën ti elteste xwester uns ti puppe kexmis hot.

Manich mool, is es paseyert tas ich runer kang sin noo em flus, woo ti fraae fon te umkëyung kang sin fer ti kleenichkheete mit te ax se waxe, un ich sin wayter kang

mit wuner tas tas fayer in en enthalt kontener woo mit tswaay kroose xteen uf kehoop kep waar, uf kehoop hot. Ich hon nii tiise operatsioone kesiin fer ti tante mache. Tee hot neekst nii kewaxt orer is in te flus kang, wii nimant net sayn ferxtorpene un kans xlime kleetcher ketsaycht hot.

Anere mool, hon ich fraae woo tswaay orer tray taache in te xuul waare, woo in te haus kexnit kep sin, woo in te haus kexnit kep sin, aus prayte. Tii hon tas naas kemacht un hon se kemacht uner te xraay noo runer, pis es ways kep is. Ti tante hot mich imer hēm keruuft awer ich hon mich kexpiirt wii wën ich net heere teet. In kriich, hat ti dochter -reet aach fon Turin mit en meetche tsurik khom. Aus respëkt fer Salvatore, ti stiif, waar se wii een kheenich pehantelt kep. In tee tsayt sin se im xlos keclip un fer ti okasioon hon ti tante ti parfum seepe, ti linse, ti trokne ësmitel, ti tix un ti serweerung raus kehool fer en kuute indruk mache. Statt tas, waar ich wii een tiiner pehantelt kep, un hon mich kexikt ti komisioon mache un waser fon te fontaane kriin, wayl tas gast xike waar een unkerechtig.

Waynachte is khom un, noo te nort kewoonheet, hat ti fraa am moynts frii en xeen kexënk fon tēm khint Yeesus fer sayn khint: en xeen tiinst fon potem un puppe xteke. Ich hon mich aarich kefrayt fer tii, awer in te selwich tsayt, hon ich mit wuut kexproch wayl tii tinge nii pasiirt sin. Ich sin xwach un xwacher kep. Es waar trauwe awer wee fer tas ëse: tuu must tas fer wayn xmayse. Ploos tee woo fon te nachparxlayt kextool kep waar, khont sich ese. Ti haselnuts waare samer ketuun awer fer se ferkhaafe. Ich hon etliche fon tène keheimnis kriit wii ti xwayne fom walt. Ti oome hon ti milich ploos in te Waynachte un Oostre kekhaaft fer ti kexmak foer perayte un ich hon tas mit en tee lëpel kep, wii ich am koche waare. Ti tante hon tas eepche seltne in te oks aue foer kextëlt. Ich hon oft kehoft tas se tas frite teet: - Los uns tas wech xtele tas wën mer en pisye un ti oore hat (tii waar en yunge man fon Messina woo sich noo te lant kewanert hot fer ti eyerxte tswaay yoer se samele woo se fer frixt hon) meyer ferkhaafe se un tas kelt nëme -. Tee hot ti eyer tswaay moonate kesammelt un tan hot eyer se ferkhaaft.

Ti Messina woo ti eyer kekhaaft hot, hot fiilaycht een xpits puup in sayn hant kefun. Ti fikuure muste kejaagt wëre, ploos yemant khont ese, ti anere hon se in te sun kelos fer se ferkhaafe orer fer te winter hale. Im oktoower, in te mite woch, sin ti xeene kaste kemacht kep. Welche hon sayn oom runer kelos, hon se uf te tix fon tëm tsimer kelos (net uf te plats, awer uf em knoop woo fom ëlektreyert kep waar, woo fom licht uf kehoop kep waar) un am moynts, wii eyer fier uf kextii is fer ti aarwat se keen woo eyer wach kep waar. mich uf un ferlase ti kastane hon mich kesaat: "Hayt frëse". Ich hon se aan heere un hon se fer hunger kehat, awer tii hon mich fon te ëyert kekhtënt un hon mich unfermeechlich te maul wee kemacht. Te oomt hot sich ferwunert: - Ich liipe mayn ënkel, ich tuun soo kaar ti kastanye prepareere wën es noch xpeet in te nacht is -. In woerheet, hat mayn ënkel has in sayn aue. Yeete mool waare se keel, fayer roote wën er in ti wuut kang is: soo kaar wën kleene, tii aue hon sayn kesicht invasiert. Tii waare kleen un tiif wii ti xmal lëcher woo ich hase. In te tswixe tsayt, hon ti tiserterii un ti wortsel triumf. Ti tante hot mich manich mool een lëpel ële kep. Tas halt ti wortsel wech, xmike fer sich selepst se ferxteen... tan hot se aankefang mit te "IOritu": - Mazzai en vermu rux queennu pagana, ùa u mazzu woo al kriste uf kexpant hot. O Luridì Senu, orer test fon Senu, O Mercuridì Senu, O Giuvividì Senu, orer Vinardì Senu, orer Sabutu Sentu, Matteia du Jurnu fon Oostre u Viermu Stradudu en Tierra Casca.-

(Ich hon en fet wortsel um keprung wii ich heete waar un yets hon ich em um keprung tas ich en kriste sin. Im Hayliches, in te Heechste Priister, am Hayliche tonerxtach, am fraytach, am fraytach, am moynts frii uf te Eyert, te Storma Storma fale am Heechste mitwoch, uf em ëyert).

Ich wees nët wii ich tas iwerleewe khont.

Hier tuun mer een parente uf mache.

Noo fiile yoere, hot te maul phayn mich kexpant. Ich sin kang fer ti xtraale mit masine soo kroos wii een tsimer mache. Tii hon mich ways khint ese kep fer se ferxteen ep es ulser waar. Leider waar niks kesiin kep. Te radiolook hot kesaat tas er gastritis waar un hot mich etwas palliatief kep fer ti phayn se mit mache. Ich sin pis an te phunkt khom tas ich net en ëse lëpel waser ferxteen khënt. Ich waar unkefeer 50 yoer. Paolo, en froynt fon Armando di Piacenza, hot mich foer kexlaa fer en spetsialist se nëme. Tee is aach fon Dr. Mazzeo khom. Tas xlisel fer ti gastroskopii khont net in te hals rin keen. "Ich wees net wii tiise fraa se rëte", saat te tokter, "te pilt is tsuu". Al ti layt woo ti gastroskopii kemacht hon, sin mit sayn fiis raus kang. Ich in xtreech mit te Flebo. Te tokter hot mich tswaay moonate een xtarek hilef kep. Wii ich tas instrumënt tsurik keprung hon, hot eyer noch net rom kang. Een aner noch xtërker soriche fer tray moonate.

Fiif moonate tëm noo, hot te eyerxte mool tas instrumënt pesuucht, hot aan kefang te pylorus se xmayse. "Wuner!" Dr. Mazzeo hot kesaat. Ti xlang wëch ketuun, hot eyer mich fiil frooche kemacht fer se ferxteen ep es een kepoer waar orer tas tings kemacht hot. Ich hon aankefang se prile: "Es wërt fiilaycht tas ëse sin woo Zizi mich yeete taach fer ti wortsel kep hot". Te tokter hot sayn hënt in ti hoer ketuun: "Oil? Un pist tuu noch am leewe!". Wën ich ti soriche wayter hale, yeete taach hon ich ti gastroskopii noch mool kemacht.

Tank fer Dr. Mazzeo woo mayn leewe xon noo yoere keret hot, khan ich es ese mit ploos etwas kontinuiteet medisiin hon.

Wii yemant tii fom balkon keruoft hot, waar te tante te khop woo se um keprung hot. Tan, hon se tène aan kereet tas se een xpriits fon faste Ferrochino nëme teete. Tii hot sayn man iwerzeecht fer tee se khaafe un am moynts frii hot eyer mich een xpriits kep.

In tëm haus, noch mee, hot ti superstitsioon aach rechiirt. Te oom hat imer een khop wee fer te wayn woo eyer runer kexikt hot, awer noo tëm, waar te uersach yemant sayn xlechtes aue. Ti fraa solt tas uf phase: tii hot en plats mit waser kehool, hot sals un en trop ëlektreyert un tan hot se aankefang mit te Priittu fer ti khop wee: - Ogliu Biridittu, Ogliu Santissimu, trays tasta haus un Scaccia Stud Marokchii, Ogliu Biridito Fatoriti Fattorri un Scaccia Staim Mammuca... (Seechne Ële, Hayliche Ëyert, in tëm haus, un macht tas xlechtes aue plik, keseechent ëlektrix un noo tëm te Taywel woo...).

Tiise keseechent ëlefant, woo sich aus prayt, raus kehool, noo tëne sayn klaawe, tas xlechte aue. Kuut noo tëm waser waar mit te fier eker fom tsimer kexpritst kep un te khop wee is fer iim kang.

Fer ti ëlektrix ferxwine, waare ti bwebs ferpun, un een xtik flayx fer tas brot mache. Tas xrekliche mixung waar, fer tii, unferfluucht! Am moynts hon se mich en xprits mit Magnesia kep. Noo en tsayt, hon ich al ti treene aus keris fer mich selepst fray mache. Wii ich mich erhole hon, hon ich mich fon en fraa kexikt woo ti majii am xpiile waar: mit en thëma woo se mich fon te khop pis an ti fiis kemeesert hot un mit tëm selwiche ti horisontaale arme. Een stuk waar ferloer kang, hot sayn toot fer tas yoer kexmis.

Aach wën in tëne sayn weech ti ënkels khiner klaawe aan Kot, in te hayliche, in te Madonna. Yeete yoer am 8 septemper sin se uf te fiis kang noo Tindari, uf em sant, woo fer ti xwarts Madonna sayn wayte fon tëm lant iwer 40 khilomeeter lang kehal kep waar. Als mool, fon te elter fon 5 yoer, must ich tas penitens mache.

In te keleechenheet fon te pilter fon te Sankt Wendeler, te taach foer heyer, hot ti tante ti xteke (xpiichle) fon te xteke kemach. Ti oom punktuaal is ti jaguars kang un hot een orer tswaay wille kaniine hëm kenom fer se koche. Fer een kuute indruk mache, hot te tante aach ti stump aubergine foer kextëlt. Tee hot sich selepst kexpiirt un hot sayn kesicht mit een xtuk sauwer kemacht. Tan hot tas liit "woo

Zazà is, mayn xeenheet" waar in en xraay noo heyer, fon woo ich mich kewoont hon fer se ruufe "Zizi".

Meyer hon aankefang fer Tindari um elf in te mite woch pis an te moynts. Ferfluucht un aus kexproch fer mayn frayheet hon ich fiil mools en pisye frix waser kefroot, awer tii hon es net fon xteen kekhaaft wii ale anere xlechte layt: tii xmayse ti eensiche fonte woo in te khëriche xteen, fon woo tas hays waser uf kextii is woo Ëyer net mit keholef hot. fer ti arsura uf muute. Soo wii ti tratitsioon saat, ti khiner, ti boonche un ti kans welt, tan is se in ti mass kang, hot fer ti Madinuzza kepeet un in te auskepung, hon mer ti mitkliiter fon te xtet woo ti layt fon te xtet uf kenom hon un mayne papas. Mitachsach sin mer unich te oliiwe peem fon te umkangne ese kang. Too xlecht waar ich soo xwach, in te woerheet, es waare imer tas ese fer en kuute indruk foer froynte mache. Tas mitach ese hot en wilt kaniin in te ofën kexmis, tas te oom unfermeechlich en phaar nachts ëse is, eep eyer in ti jaguar, aubergine un stumpe piper, trauwe un haus kemachte kexmak kang is. Fer ti froynte tsurik khome, hon ti froynte een weech kenom: tas auto orer ti hëmes fon te hëmes. Ich waar am kuke, xon resigniert fer tsurik keen. Ploos wën es en oom waar, khënt ich mich erlaupe uf em hëmes se keen, anere wëre phayn.

Fiif kapitel - Ti eele

Aach uf em theema fon te relichioon, wii ich mayn enkel in en konfrateene registriert hon, hate se ti ferpflichtung fer sich in te palm in te khëriche fon San Giorgio se erkhëne un se komunikeere. Ti seremonii hot 5 moynts kehal, te priister hot ti eyerxt mool al ti mëner in en kapel kep, tan hot eyer aankefang noo te konfesioons fer fraae.

Wën eyer sayn tante aan keruuf hot, woo en kroos xwarts xpits puup hat, hot eyer tas kleet ticht am xpits puuch ketraan fer sich selepst soo fiil wii meechnich se tëke: es hot aus kesiin tas eyer solt kamille inhalatsioone mache. Er hot erkhënt un tan: "Yets is es fer tich - er hot mich kesaat. Aach wën ich tas yoer konfesioon mache wolt, khont ich tas net mache. Te tante hot mich ferxpot: - Tuu must net te Hërkot mache, kenuuch een mool im yoer, sonst pist tuu net weyert fer te host se nème wayl tuu aach mit tayn aue sinte khanst -.

In 9 Hayliche Misa, Komunioon un klaych in sayn haus. Soo wii es kewechnich waar, waar te oom fer ti fuchtich uersache, te nerwixe huste is tsu tëne khom. Unpexripne xëne sin pasiirt: wën tas taach fer etwas neetich weyer, es khënt net xpuke, wën net, is te Hërkot fom maul keworef kep. Wën torich ti unklik tas paseyert is, hot eyer te xteen fon te krupe kehool, hot sich inkexpërt un hot tas fëchelcher mit waser un tsucker reflekteyert. Fer Hayliche Woch, sin mer in te xtat keclip soo kaar in te nacht fer ti preeticher woo fon te mënxe kehal kep sin, se keen. Am tonerxtach sin ti tauche foer kexlaa kep, en kexmaklich pasta in ferxiitne forme

mit kekhocht harte -xpiichle mit waser un aneline, toxixe farwe ingrëdiënt. Am moynts moynts, hot Digiuni ti kanse fertiinte khëriche fon waytse xtroose pesuucht, tan waare tray pluume fon te neekste tswaay yoer mit en kans intensiif parfum ferxwun) woo tas kanse yoer kuut kegaranteyert hon.

In tëm taach woo eyer sich aan xtrënge must fer net Yeesus wee mache, wën eyer ti naas kexnit hot, wën eyer sich selepst kesiin hot tas es tas riskant waar fer te khërper se wee mache, un soo wayter. Fer tee taach, hot etwas was ich kombiniirt, ich hon net mool ti fayerlichkheete kenom, anere wërter, Yeesus hot kexraayt. Am elf, am samstach, waar ti Misa fon Friite un ufxtaye fom toot. Al ti khiner hon ti taafe kriit fer te priister se seechne kriin un tan hon se tas ese. Ich hon nii tiise tsufriiteheet wëch kehool, wayl ich must mayn dove mit tswaay eere hale fer ti xuul rees woo am tistënt noo Oostre orkaniseyert kep waar. Ich must tas fer te leerer aan piite. Am Oostre taach hon se mich en plans fon echte pasta kekhaaft, ti kleenste fer net soo fiil aus këwe. Te oom waar soo fiil fer sayn xpuure mit te xteke fon te pan woo uf em fayer keformt kep waar. Wën ti tante wust tas en aarwat am ën kang is un tii hon tas petsaalt, hot eyer mich empfohle: - froo te oom wën eyer tas kelt keprung hot -.

Tii un ich muste tee xon neekst liipe wii tswaay sklaawe, pis eyer sich ferwunert hot un hot 10 fer tii un 5 fer mich kep. Mayn kelt khont tas net aus këpe wayl se fer ti xwayn bank pextimt waare. Eenmaal hon ich fer ti tante kesaat tas ich tas lot xpiile wolt. Tii hot sich eenich kep wayl tii hot kehoop tas tii kewine teet. Mayne waar een liie. In te woerheet, hon ich mich aach xwach kexpiirt in te dressing, ferklaycht mit mayn froynte: tii hate rok, awer tii hon net kërn tante un ich waar ketswung fer kanse tsaych se pringe. Yeete eene hot wayse kotona knee sooke, braune ore blau, ich must mich mit te soke woo fon sayn oranj kemacht kep sin, tiint woo weenicher khoste wii ti anere. Ich hon se iwer ti knee keprung woo fon en elastixe, awer te kreeste propleem is tas, oone fus, se ti knee khom sin. Ich hon een paar kurte socks uf te top mit aspekt kehool. Ich hat xon marginaliseyert kenuuch

un ich must mich aach fer ti kleenichkheete unerxiite. Mit te 5 lire, hat ich ketänkt tas ich en phaar mee desente socks khaafe teet, woo ich in te moynts tsayt ketraa hon, eep ich in ti klas rin kang sin. In tēm taach waar te kexeft tsuu. Ich khont net mit tēm kelt hēm keen wayl ti tante teet se kefun hon. Ich hon ketänkt tas ich tii uner een xteen langst ti mule track ferxtekelt hon. In te nacht, reen un fon papier sin se kans fernicht kep, wayl ich hon mich am neekste moynt realiseyert wii ich se recupereere kang sin.

Tii hon 15 taache fertraypt un ti tante hon mich kefroot ep ich tas lot kewun hat. Niks waar ich eerlich un ich hon keantwort yaa. Tas kelt is nii khom. Am Hayliche Friitliche, in te protsession fer ti Madonna-Adloraat, hot ti leerer sayn erkhēnunge kefroot. Ich sin fon te xaam kextorep. Natiirlich, tii waar sich net sicher fon ales, soo, hon ich tswaay xlaps fon te tante uner sayn xrooe aankepfung kehool. In te xuul sin ich imer fraywilich kang, awer mit xlechte resultaate. Niks hot mich ferxtan un ich waar imer promoweyert kep, tank fer ti empfelunge, soo tas mayn mama ruich waar tas se mich imer xtuteyert hon. Ich waar ploos fērtich mit te kaat, pis een taach te ketrunkne änkel fon te xtat mit te rees un tas tier hot en xtik fer se ēse kehool. En musket woo ti soltaate kelos hon, hon em in te ufne lant um keprung. Fer mich waar tas een kroos xwiirichkheet.

In te tsayt fon te xteke sin ich in te xteke kang fer ti kerne fon waytse un ti kerst woo uf te alter fon te nachparxlayt kelos kep sin, hon ich se in en sak kexmis un hon se in te milich uf em flus fon Fraa Tinder kenom. Ich hon tan tas meel noo Novara kenom fer ti mama fon te mama woo, fer en aarwat, en witfraa waar mit tswaay yunge khiner, am moynts frii, hot se en hols khaste in te walt kemach un hot te ofēn aan kextel fer tas broot foer perayte fer tii. woo sayn meel kenom hot fer etwas kelt se kriin un een pisye proot fer ti khiner.

In septemper, wii ti fikuure rayf kep sin, hon ich ti planse uf kexpant un hon ti xmēke fruchte noch mool uf kexpant, torich se in xteen korts woo mit en hook uf ti

xteke kextan hon. Ti fikuure waare kexnit kep un in te sun uf en kans kans trokne. Noo phaar taache, sin se trokne kep. In kroose korts kexmikt waare im winter. In tëne xeene tsayte, tuun ti Fraa Maria, ti neekste nachparxlayt, ti trokne fikuure foer perayte. Ich sin oft mools kang fer tas se fine. Tee waar ti muter fon fiile khiner. Eene fon tëne, Carmelo, waar epileptix. Yeete mool waar es net mee kefun kep. Ti soriche mama waar am suuche noo tëm un ich hon mich xon neekst kuut kefun.

Wii ich ti 5a klas mit kehal hon, hat te leerer ferlangt fer ti eltre woo uns in te kino nème teete, fer te film "Te kleene Alpine" se siin. Ti oomte: "Tuu fer se siin tas tiise junk nèt keet". Te priister sayn neekste hat xon kehëyert: "Tuu must se xike, ich hon em net mool kesiin". Tan, hon se sich kewanert un ich khont keen.

Een pakeet waar fon te mama khom mit te kans kans. Ich hat etliche fon tëne in ti xuul kenom. Es waar een tsayt fon hunger un ti kanse sorte kans waare aach xwach. Mayn leerer sayn xwester hot ti fierte in kelërnt, wii ich 5 yoer alt waar. Tee hot ti bons fer een aarme meetche kefroot wii ich woo krank waar un ich hon se al kelos.

In 1945 is mayne fater tsurik noo Domossola kang. Ich hon em noch mool im april 1946 kesiin un mit tëm waar mayn mama am waarte uf en khint.

Fer unkefeer tseen frooe taache mit mayn eltre fertraype. Ich sin oft mools ti eltre un ti ënkels khiner kefun, tan hon ich ti wile kehat un hon fiile aue plik fon te wowo woo se ferkhaaft hot, ketrunk. Am ën wolt mayn mama mich mit tëm in te oowe Italien nème, awer ti tante hon imer falx un egoistix, tee hot se iwerzeecht tas se mich mit tëne lose solt. Ich hon in te 5. klas kexaft, imer mit xwiirichkheete, mit mayn frayheet. Ti notisye fon te kepoer fon te kleene pruuter sin in te taache khom. Al froo, awer sorry in te selwich tsayt hon ich mit frooheet un phayn kexraayt. Fiilaycht, weeche tëm, tuut te leerer mich promoweere, opwool se net ti eksaame uf kemacht hon. In tëm yoer hot tas lant en seksioon fon te gymnasium uf kenom un neekst al mayn froynte hate sich foer kextëlt fer ti inlaatung eksame fer tas se mache. Fer mich waare khee meechlichkheete: ti oome waare iwerzeecht kep tas

ploos ti eele tiise sort xuul mit kehal hon. In woerheet, noo tas te gymnasium am en kang is, must tuu tan noo Messina keen fer ti meesterliche. Mayn eltere muste tenke iwer tas kelt fer ti piicher se xike, tii teete khee khoste mache. Ich hon wayter kexprooch wayl ich wolt mayn xtutum wayter lerne. Tan, hon se mich ti keleechenheit kep fer sich in te profisionaale tswaay taache in xraype, een kans xlecht sort fon mitleer xuul woo tswaay yoer tauert. Ti aarme sin tat kang, in yeete fal woo ich aksepteyert hon. Wën ich hin un heyer keen, moynts un nachts hon ich mich mit kehal. Ti xuul waar fermixt kep: ti xlechteste mēner hon sayn hēnt keeche te rechiirente kenom woo ti matematike in kelērt hon, aach tas klaych fer ti italieenixe un franseese profesores kemacht. Fer ti meetche, ti haus aarwayt un ti notsioone fon te agraria fer ti mēner waare petrof kep. In woerheet, niks waar kelērt kep. Mayn winst waar kuut xwach un mit en kroose torxt fer se lerne.

Bevor tas xuul yoer am en kang is, hate ti leerer uns foer kextelt fer en karitativ theater. Ich must een aus siin wii een scugnizzo aan tsiie. Es waar oom sayn khopf, khortse xrit noo heyer. Wii ich fer sayn tante kesaat hon, hot se kexraayt: "Tuu mulch fer ti Cauzi se xtele". Ich hon net mayn ketanke ferloer: ich sin noo te fraa fon Barbieri Liezza kang fer ti xuu fon sayne puup uf te kredit ferlange. Soo, am nacht fom retsitatsioon hon ich mich wii en xpits puup aan ketsoo, tswixe fiile aplause un ti ferxtant fon te enkels, woo fer ti oportunitete in te autiens present waare.

Leider sin soo kaar tii tswaay yoer rom kang un ich hon ti xuul fer imer kemacht, un hon ketenkt tas ich soo ignorant waar wii un mee wii foer.

Kapitel Sesto - Vossia fertsayt mich

(Tas licht fon te xtërne)

Ich waar tswaay, wii ich in akust mayn mama khom sin fer mich se siin mit tèm papa un kleene pruuter woo ich fer tas eyerxte mool kesiin hon. Wii ich sayn kleene kesicht kesiin hon, hot mich froo kelos un ich erinere mich fon tèm taach wii eene fon te xeeneste in mayn leewe. Mayn eltre waare pextimt mich mit tène se nème fer mich tsurik in ti xuul nème, awer ti tante fer ti umwantungs tsayt hon se fon te itee ap kehool: tee teet mich xike fer en nahtmstress mit te perspektiif fer tas hantwerk kuut lërne. Un soo is tas pasiirt, keeche mayn wile. Mayn eltre sin fat kang un ich sin in Sisilie keplip wii een idioot. Tsayt tan, hat ich khee friit mee un ich hon imer keheim kep. Ti oome hon kesaat tas mayne teet mich sicher net liipe wii tii, woo mich wii een tochter uf kenom hët (een tochter teet sicher mayn selwiche phayn torich keen). Ti tante is en taach fon te peste naater fom lant kang, woo mayn mama aach kelërnt hat, fer mich frooe ep se mich aan kenom hot. Ti naater hon keantwort tas eyer xon acht meetche hat un khont net ti numer ferkreese. Te taach noo tèm sayn tante sayn eyerxte xrit kep hot fer se iwerleye un tas hot fer tii kesaat: - Ich tuun in en moonat noo kuke, eene fon te lërne woo fiilaycht fer Turin keen un en plats fer tayn neekste kept fray -. Punktual, noo een moonat, hot mayn tante mich in te laboratorium kexikt. Ti yung fraa, woo net en meter hooch is, hot mich aan keruuf: - Okay, ich tuun tich nème wayl tuu phaynlich pist, ich ténke tas tuu tich

foer xtele tuust tas tuu tsu mich khomst, anxtat in te lant sin mit tayn tante. -. Tee waar nët ferkheert se ténke. Am neekste taach, mit acht, hon ich mich foer kextélt. "Te Laboratorium fangt aan se xpoote", saat er - tan tuust tuu te xteen -. Ti kexicht hot aan kefang mich se xméke. Ich hon aan kefang se sauwer mache wii ich in kontitsioon waar. Ich waar kleen in te xtat, ich waar tswaay, awer ich hon acht ketsaycht.

Ich wust net wii te xtok waser mache: in te lant waar es fon xteen un im xlos, woo ti fliise waare, ti tante hon se nii mee kewaxt fer se net konsumiire. Ich hon fersuucht mayn pestes mache, awer ti naater hon mich ti esel kep wayl ich net kuut kewaxt hat. Am 9 hon se ti aarwayter aan khom un hon aan kefang sich interesiire in te nay sache (kinder). Tii hon mich al mit te luft fon te traurichkheet kekukt. Ich hon tène sayn reet kexpiirt un ich sin fon te wolke kefal, un hon net ti eyerste tinge fom leepe kekhënt. Yeete mool hon se mich phaar aarwats plets als naater kep, tings woo ich net froo kemach hon, imer noch inkexpërt kep wayl ich net xtuteere khont. Es waar en positiif sayt fom taach: am mitachs, net mee in te lant keen woo ich ruich in te haus ketrunk hon, hon ich en serveer uf em tix ferprayt, ich hat tas xlos, ti flayx fon waser un en plats. Kurt, fer en xtik fii un kexmak se ëse, hon ich fersuucht te tix se xmayse wii ale keweenliche layt. Noo em mitach ese, sin ich tsu en nachpar kang woo neekst 9 yoer alt waar wii ich un waar en nahtheet. Tii hot keholef mayn aue foer mayn naifheet uf mache. Ti mama hot mit tène keleept, een xwester mit en elefante peen un noch en anere influëns.

Manich mool hon se mich inkelaat fer en plats fon sup se nème. Ti nahtste hon mich ferlangt fer se helfe een kruus xtik fer ti khiner sayn tsaych mache. Wii ich een kris fon traurichkheet hat un ti aarwayt in te mite kelos hon. En aner mool hon ich ti axe fon te xteke kehool un hon tas langst ti trep kexnit. Tii hon kesaat: "Weer marxiirt? Ce Pigliaiu u Morbo? ". Am ën hon se mich ferxtan un fertsaye.

Manich mool, sin ich fon te nonne fon te Antonian orphanaaj uf kang fer mit te orphans se xpiile. Ich hon se een pisye noo kekukt wayl se sayn taache in ortnung keleept hon. Tii hon mit tēm tix imer kuut kextält, tan hon se kexpiilt un am en hon se sich in te etapilierte tsayte kextält fer Kot se peete. Ich hon ketänkt: - kluuch, tii hon net mee eltre un yets leewe se kuut mit te noye, wën ich eltre hon awer ich sin tswingt fer mit tēne xpitse fon enkels leewe -. Oone sayn khēntnise, fer en nookhomer langweilichkheet se fermixe, yeete taach sin ich kang fer en paternal tante se fine woo im xtet kewoont hot. Ich hon tēne ferlangt tas tas kelt een priif fer ti Gentori xike teet, un hon mich ferlangt tas ich mit tēne nēme teet.

Im noofēmper fon yeete yoer hon se mich pis an ti Sankt Feira do Livro kenom woo uf em Piano Vigna paseyert waar. In tiise plats, hon ti papa sayn eltre en kans kans lant uf kepaut, woo se flayx un gril worxt woo mit en kuute xprits fon wayn ferkhaaft kep sin. Fer mich waar es en keleechenheet fer mit te paternal ferwante se sin, kuute fleechē se trinke un en farwiche aanxtētichkheet se trinke, ti xteen kuke mit te ferkhaafung fon brazier, lanterne, kroose potem, fierte un bumbaelli.

Am neekste taach, waare meyer noch mool noo Badia Vecchia kang fer tas Fest fon Sankt, en mass, en kleene protses un noo heyer noch in te xteke fon te wowos woo mich worxt, broot un aue plik aan kep hon, tas tapiert fon en flayx mit en bal an te interne.

Een mool foer Waynachte sin mer 3 taache noo Messina kang. Mēyer hon fon een ferwanter kexloof. Tii waar en pisye unkeweenlich fer mich: tii hot fer ti enkels khiner kesaat tas ti eyer fon en pauer fon te markt kextool hon. Ich hat tas katekismus kelērt woo net kextool kep waar. Mit te dochter am oomts, sin mer pis an en hēr kang woo fikuure kepaut hot. Ti oome fer sich pewayse, hon mich fiil kelt kep fer se khaafe. Aan te kesalpte tix in Castrania, khont ich een natiwiteet sēene uf paue. Mit xteen fon spargel un etwas kotona bow hon ich en hut keformt. Am oomt hon ich ti atmosfēre fon tswaay lichte woo mit walnuts xpitse kemacht kep sin, in

ële un en xnur neekst fom Khiner Yeesus kexnit. Soo kaar te oom Michele hot ti itee petanklich ketsaycht un wolt mich peloone: "Ntoia, tee xpuke tswaay fikuure fon te Insel", un ti tante is kang fer se uner sayn pet nēme woo se preserweyert kep waare.

Wii ich mich aleen in Novara kexloof hon, in te tsayt fon te Waynachte Novena, sin ich mit mayn neekste Antonietta kang fer ti funksioon woo am 5o moynts in te Kirche fon te Annunziata kehal kep waar. Am en fon te khëriche, hot te sakrist ti petsaalte xtele kep. Meyer hon se fon unser haus kenom. Wii mer tsurik khom sin, hon mer Carolina pesuucht, ti ingenieer sayn haus, in te aarwat woo xon am moynts frii uf te uner sayt waar. In tee tsayt waar eyer xon kang fer tas waser in te San Francesco fon te xtat, mit kroose fierte, fer te hols tank uf fële. Er saat: "Caùsi, waart hier, ich tuun siin wën ti hërte xon phaar kexmak fon te letste nacht, soo mache tas frëse". Er hot neekst nii leere -hant tsurik keprung. Ich hon Antonietta inkelaat fer uf se keen un ti xteke uf te xteke se xmayse. Wii Carolina niks mee kefun hot fer se ëse, sin ich in ti khich kang fer en xtik proot se nēme un en xpriits fon waser fom "bumbelo". Tas hon mer pis 8 yoer alt, tan hon mer uns pis tat hin kewanert: Ich sin in te laboratorium kang, Antonietta in sayn haus fer ti mama helfe ti eensichst tochter mit 8 priiter sin.

In Novara aleen hon ich een xtat kexpiirt. Wii ich te wowo Turi fine kang sin, hon ich tas xlos sauwer kemach un tee hot mich "to Sna" (te tip) kep. Ich sin kang fer ti nagellak se khaafe. Ich hon aach te soltaat kekhaaft fer tas wech xafe wën ich kexpiirt hon tas ich ti unkle trefe teet. Ich hon borotalko wii een kesicht pulver penutst. Alas: een taach, hon ich tēm uf sayn kesicht kelos un hon mayn propleeme, xliter un insulte fertraypt. "Woo host tuu tas kelt fer tas xwayn kefun?". Un ich: "Siist tuu nēt tas es meel is?". In te selwich tsayt, ti nachparxlayt hate sich in een aner xtat kewanert. En taach hon se mich in kelaat fer in te sirkus se keen. "Ich hon khee kelt..." hon ich kesaat. Tii hon se tēne aus keleet. Am nachmittaachs matros hot tas Layer ti xprooch fon te layt woo se xpreche, sich kuut fine: ti khiner uf te

trapeze, ti khiner uf te hëmes, ti elefante, ti kloone, ti sache woo nii kesiin kep sin. Leider must ich 8 lire kriin.

Phaar taache tëm noo, wii ich noo Castrania kang sin, in San Salvatore, hon ich ti mama fon en xuul partnerxaft ketrof, mit en sak fol mit ërnt woo ti pauer kekhaaft hon. Tee hot mich kefroot ep ich tsurik ins xtat keen khënt (fer ti mentaliteet fon tee tsayt, hot eyer fersuucht ti xteke mit te sak se keen!). Ich hon mich eenich kemacht, un hon ketënkt tas ich etwas kelt mit te tip samele teet. Leider hot eyer sich in sayn haus kexpiirt, un hot mich mit fier amerikaanixe ernte peloone. Ich ferliire net mayn ketanke. Ich hon een lira kriit torich een sentrum fer een fantastixe fraa se ferkhaafe. Ich hon kartofle pilokchi mit fiis un arme kexnit. Ètliche khiner hon se fer phaar sent kekhaaft. Een aner itee: ti sun xtraalt fer ti aarme khiner. Ich waar am suuche noo transparent farwiche kanse sorte kanse sorte kanse sorte kanse sorte. Mit tsuker papier hon ich te raam kexnit un ich khont anere sent recuperere. Noo tswaay moonate, hon ich tas 8 lire tsurik kriit.

Te wowo, troknt ti alheet, ti asthma un ti hernia woo eyer xon 5 yoer alt waar, hot eyer fersuucht sich in te lant ap lënke, wayl sayn tochter is neekst nii mee pesuuche kang. Ti tswaay moonate im sumer waare kuut, wii ti tochter -reet fon Messina khom is: tee hot tas haus kewaxt un hot tas haus kexnit fer se xmayse fon ales was im yoer sich samele teet.

Wën mer es ketrof hon hot er mich kesaat: - Tayne tante is en xlechte, tuu khanst net en aarme alte man layte in te xpits puup -. Am oomts sin ich in te raport kang, awer ti tante hon ti xwester kritisiirt -in -slaw: - es is en xtat, es khan fer sich selepst ténke was er wil -. Un ich hon keantwort: "Tii hot richtich, ich hon kesiin tas ti sauwer mache: tii hot soo kaar mit te urine kewaxt un hot xliter tsurik keprung". In tëm phunkt, hot tas mich en xlap kep weche tène tinge woo es net xpreche must un ich waar en xlechte.

En taach hot te wowo mich kelt kep un ich hon en liit puch kekhaaft woo ti meetcher fom Laboratorium kexproch hon. Fer en tsayt hon ich es keholef tas se ferxtekele, awer een nacht hon ich khee tsayt kriit un te oom akkredier hot aankefang se xpreche: soo kaar tiise xlechte xwayne, yets sin se en dominante -. In tiise wërter hon ich tee ins kesicht kexnapst eep eyer tas kemacht hot. In te kesicht fon mayn rewolutsioon, hot eyer uns net mee kesiin, tee hot te rimpel fon te hose runer kexmis un hot aankefang mich xroo se xmayse. Ich waar ungefeer traytseen un tas waar ti eensichst mool woo eyer fer sayn fraa kesaat hot: - Ich wust tas en fraa fer ti oostre Itaalya aanfangt, tayn neekste fer tas lant un tas mit tëne fer sayn eltre xike -. In tëm momënt hon ich mich froo kexpiirt, ich hon aach ti phayn fon te fayerlichkheete woo ich kehool hat, ferkes, tan sin ich kang fer uf te loop weech se sitse. Ti tunkelheet hot aankefang runer keen, ich hon ketënkt, wën ti xtraus fon te nacht ti xteke fon te peem infiltreert hon un en kleene khalte wint woo tsurik ins flus waar.

Ich hon mich uf en walt kexlept un sin in kexloof kep fer ti wolke se kuke. Ich hon fiil ketreemt, en xwarm fon farwiche treeme. En licht wint hot mayn kesicht kexmikt. Ich hon mayn aue uf kemach un hon tas plats fraywilich keliipt woo ich imer hat un ich hon mich fer tas eyerxte mool realiseyert mit ferwunere woo ploos torich tas licht fon te xtërne aus keleet kep waar. Ich hon mich selepst in tiise xtaat fon te ferkangheet kelos, ich hon noch mool ketreemt. Froo wii een mystixe flus is in te trop in mayn kleene sin rin kang. Ich waar nët een xeen khint. Mayn fiis waare ferxwun, wayl se waare uf te xpitse fon te xtroos kang, awer al mayn khërper, un soo kaar ti seel, waare yets kewoont ales se fernichte was es siis un ërnst aus siit. Awer ich erkhëne tas tas khorts xloof fon tëm nacht waar wunerlich un ich hon es nii mee kefun. Fiilaycht is tas weeche tas ich mich noch mool erinere. Ploos en hant hot sich uf mayn xulter kextëlt, tante Antonia is khom un uf sayn aychne weech, plëtslich hot er mich kexnapst: "Los uns hëm keen. Wii mer khom sin, tuust tuu ti

hant pis an sayn enkel xmayse un tuu tem saan - Vossia fertsayt mich. -". Un soo waar es.

In tem nacht, sin ich tsurik kang, in te nacht, in te nacht, khont ich net xloofe un hon ti xtune in en spasmatixe waarte fom taach kexaft. Wen ich in mayn xloof rin keen oone mich selepst realiseere, ploos uf mool, transformeyert wii fer en aanruuf ore fer en krunt fon te ketanke, woo mich alarmant un phaynlich ferlangt hot un hot mich net en paam kep. Ich hon te rest fon te tsayt fertraypt mit te ufne aue woo ti monsters fon te nacht uf ti mauere kexmis hon un, oone ti kraft se hon fer etwas se mache, hon ich kexraayt un kexraayt. Awer es waar net een traurich prile, es waar etwas aneres woo ich net siin khont. Am neekste taach, sin ich net in te laboratorium kang wayl mayn kherper hot aus kesiin wii en kexichte papier, soo fiil waar fol mit xrooe xpoteray. Ich sin ploos noo een woch tsurik khom, wii ti xtet aan kefang hon se ferxwine.

Kapitel Settim - Emilia

Am suntaach mitaachs sin ich mit en pisye froynt in te orphane kang: en non hot tas Ewankeelium in en xeen form mit phaar relewante xpots aus keleet. Was fer een frayt fer tiise xtun in frooheet fertraype. Een taach hot eyer uns kesaat tas te Pixof fon Messina teet im oktoower khome fer ti konfirmatsioone.

- Tsaych tayn hant woo tas sakramënt wil tas ich es fer te arxitekte Monsicor Salvatore Abbadessa komunikeere.- Ich wees net was ich xwach mache sol ich mayn hant uf kehoop hon. Phaar taache tèm noo hon ich tas fer Zizi kesaat. Tii waar ferxeemt: tuu must en kiftich suuche. Ti tochter fon tèm posman, Miss Rina, een yung leerer. Wii khene mer tee frooe? Am neekste taach, sin mer tsu tèm sayn haus kang un tii hon tas aan kenom. Am 9 oktoower 1948, im mite woch, sin ich mit mayn froynte in te Matrix Kirche kang fer se erkhëne. Am neekste taach, sin ich in te mite fon te xteke kang, was mich en armbël mit hërtse kep hot. Ich hon aan kefang se frooe. Am 11 sin mer in ti khëriche kang. Te Pixof is khom un hot aankefang ti Heechste Priister se fayre. In tèm interwaal hon mer uns in te sentral nave kextëlt un een noo tèm noo tèm, hot eyer uns pekhant kemacht. Noo te mass, hon ti ënkels khiner nët soo kaar een troos kaafe kep. Tii hon tas ploos pefrayt torich tii hon se ploos "komer" kenënt.

Ich erinere mich tas wii een khint, wii mer fon Castrania tsurik khom sin, eep mer in te xtat khom sin, waar en kapel woo fer te Reter kexrip kep waar. Ti zizi hot en

momënt kehal un saat iwer ti "oh mamas, oh mamas...". Ich hon ketenkt tas tas een kepeet waar. Wii ich elter kep sin, hon ich ferxtan tas anxtat tas eyer sayn toote mama keruoft hot, wii te friithoof woo kraat iwer ti kapel waar. Ich hat nii te friithoof pesuucht wayl Zizì hot net mool fer tas fest fon te hayliche kang. Ich wust tas in tee keleechenheet ti layt ti pluume fon te Miss Signorino in en plats kekhaaft hon, woo "Fussadello" heest un neekst in protsesioon sin se in te xteke fon sayn keliipte kang. Een mool woo ich fer Zizì aan kepoot hon: "Warom keen mer net fer tayn mama sayn kraap aach se pesuuche?".

Tee hot keantwort tas tee sich traurich fine teet. - Es is nutslich "materate - mamas" aan ruufe, wëns tuu se net soo een pluume prayt. - Fer tiise wërter xon neekst wech xafe. Meyer sin in te Fussadello kang fer phaar prinsanthemies se khaafe. Am taach fon te hayliche sin ich kang fer te wowo Turi se nëne, fer uns tas kraap fon "Mama" mit hale, fer mich en rosa wowo. Tas kraap hat tee in te letste taache rekonstruiire must, wayl in te kriichs tsayt, waar ti eensich bomm uf em friithoof kefal.

Aach wën ich stolt tas ich noch en kriich kewun hon, hon mayn ketanke yeete taach un nacht tsu mayn eltre kang. Ich hon fersuucht mich ap lënke wën ich im laboratoorium waar. Ich hon aankefang se xmëke fer se naaye: ich hon ti oowe fer ti xtraus foer kextëlt, ich hon uf te hols khaste kexprung. Wii tas ayse heete waar, hon kroose meetche ti xteke kextrekt fer ti tsaych se pache. Fer tas se hale, waar es penutst kep fer in te rant fon te piombini kexnit kep sin tswixich tswaay fettsifikatsioone. Ich sin kang fer se khaafe fon mayn khiner woo kefëngnis materiaal ferkhaaft hon. Tii waare punkte woo ich mit te hamer flat mache must. Manich mool hon ich aach mayn fingere flayxlich kemach... In te tswixe tsayt, hot ti Fraa Orlando ti petsaalte xnit kurse fer ti eltre meetche kehal. Ich waar wayt wech am sitse awer ich hon mayn oore aan kenom fer etwas fon te lërne se ferxteen. Wën ti ënkels khiner kesaat hon tas mer noo Fantina keen teere fer ti "Kommera" un ti "apest" se fine, tii woo wën se in Novara khom sin fer importante komisioons mit

uns se xloofe. Eenmaal hot te Comame kefroot: "Wii alt pist tuu?" Un zizì: - Ich wëre ti aue siin khëne, ich wees ich - (Ich ferlange ti siit, ich erinere mich net).

Mit te tip fon te wowo Turi waar ich kang fer en pisye fon te xteke se khaafe, fer mayn kapasiteit se proope, hon ich en rock ferpakt. Te taach fon te auskewaner fer Fantina is khom (tswaay xtune fon xpringe). Meyer sin uf kextii mit 4. Ich wolt tas Zizì mayn rock xtele. Es waar soo ticht tas ich kaar net laafe khont. Wii se mayn kriatsioon kesiin hon hon se aankefang: - Meyer wëre tas uf kewakst un yets woo es kroos ayerxtheete tuut, macht te eul. Tas macht tas mer ferxeemt. Un ich hon kextrooft: "Tiise unwillichkheet, wëns tuu wilt tas es soo is, anere wërter, tuust tuu tich këwe!" Awer in mayn hërts hon ich ketënkt "wii ich mit soo en xmal rock...". Awer, mer sin in tayn xtat khom. Te traum hot kefroot woo ich soo en xeen rock kemach hat. - Sa Figi Illa - (tii hot tas kemach) hot Zizì keantwort. - Tan, wën mer etwas naaye mise woo mer an iire -. Civetta stolz...

Manich mool in tëm xlos hon ich tings kesiin woo mich traurich kelos hon. Emilia waar en toof -mute, fiilaycht hëmlose. Fast yeete taach woo eyer fon te weech kang is woo ich kewoont hon. Wën eyer yemant ketrof hot, hot eyer sayn hant uf sayn maul keprung. Manich mool, hon ti layt tène en xtik proot kep, awer es waare tii woo oone skrupel hon, hon tène sayn khafi xteke kep un tan hon se sich ferxtekelt fer ti reaksioon se siin: ti aarme fraa hot sich uf te xrit fon en tier kehokt un hot sayn khop keeche ti mauer kexlacht. En taach keen in te kexeft fer ti xtroos nème, hon ich ti xtarek xtim fon Antonio, te xlechte man keheert. Fon te Abbey, woo uf tëm lant waar, hot eyer aan kesaat tas ti sardine khom waare. Mit phaar lira fon te xpits fon te wowo woo foran kang is, sin ich tsu te fixer kang fer en phaar hektore se khaafe. An te mitachs hon te ofëns mit te hols khaste kekhocht un in een tswëk fon tsucker papier ketuun. Wii ich kesiin hon tas Emilia tas aus këp hot, hon ich tëm kep. Tii hot se mit ferwunert kekukt un hot en xmile fer mich tanke kexproch. Ich hon kesiin tas se uf te kewoonlich xtroos kehokt hot, tii hot net sayn khop keeche ti mauer kexmis, awer tii hot sayn fingere uf sayn maul kexmis. In tëm taach hon ich

net kehat: ich must te xteen fon te  rpxaft sauwer mache, tas ich net mayn inisiatiife ferxteen teet.

Fer tee weech, Angela mit sayne soon Nino is fon te mite, en xwach persoon woo kefaar hot awer mit kex nke kexproch. Tii sin mit en eemre kang fer ti sup an te orphanaaj n me. Een taach waar Nino aleen mit sayn eemre, tswaay puupcher hon in mayn haus keleept un hon fat kang. Tee khont net sayn hose uf xtele. Tee waar oone unerxiitliche xpiirunge. Ich sin xwach runer kang fer tee se t ke. Es waar tas eyerxte mool woo ich een nakich man kesiin hon. Woe fer w n ti oomte tas wise teete, tas w yer een skandaal.

In een fon te fiile xrifte woo fer mayn eltre kexikt kep sin, hat ich te wunx fer en hant aarwat aus kexproch. Wii ich wees tas ti Fraa Agostina fon Domossola khom waar, sin ich se kang fer se siin. Soo klaych wii er mich kesiin hot, hot er mich umkeprung un hot mich en pakeet kep woo fon mayne kexikt kep waar. Ich hon tas uf kemacht un hon es ferwunert tas ich en braune lam pels mit krupe kefun hon, soo kroos wii en finger, en kexpiirt h mes un en khaste mit te uer. Ich hon mit frooheet kextrekt wii ti fraa tas uf mayn hant kext lt hot. Tee hot mich een xprits fon waser kep fer tsurik khome un is noo heyer kang. Am neekste taach, wii ti  nkels khiner khom sin fer Novara se saan tas w n ich tas pels aan tsiye teet, hon se mich fon te xlechte m nxe kenom: nimant im lant hat soo en sach. Ich tuun es soo kaar mit stolz xtele. Ich hon mayn  rm tsurik kexlept fer ti uer fer al se tsayche. Ich hon oft mools t m se xnur kep, soo, in khortts tsayt, hot eyer sich aus kexproch. In Castrania sin ich een elter persoon ketrof woo mich kefroot hot. Fer net en xlechte indruck mache, hon ich ti yets irreparamentaal kebrochne uer kekukt un ich hon kesaat tas ich ferkes hat tas ich tas laate teet. - tanke xeen. Tii hon mich kefroot un hon ti rees wayter kehal.

Im ferklaych mit mayn froynte waar ich kleen un tunkel, tii waare al "entwikkelt". In en priif hot ti mama fer Ziz  kefroot ep ich "entwiclung" wii mayn rosa xwester

waar. Awer iwer tiise tinge xpreche tas waar een tabu. Tee hot ignoriirt tas ich ales iwer tas leepe wust. Rible wii imer hon ich fer tii kesaat "Ich sin net en 'jung fraa' wayl ich sin denutiif". Un tii: - Was saatst tuu? Mëyer hon tich imer kehal. Eene awentuur hon ich in Castrania kexloof un hon mich xlecht kexpiirt. Ich hon khalt kewaxt. Tënke tas es tas ën waar woo ich kepeet hon, kexraayt hon un sin raus khom in te tunkelheet fer phaar trope fon pee mache. Un tii: "Wëns tuu noch mool uf xtaye tuust, nëm tich wayter!". Fiilaycht hot te Madonna del Tindri mich kexitst. Ich sin tsurik ins bet kang in stroos un sin ins xloof kang. Am neekste taach, im Laboratorium in Novara, hot ti Miss Assunta mich mee phayn kesiin wii es normal waar. Wii ti serwiënt se yeete moynt mit te xteke mit te xteke keprung hot, hot eyer mich aach aan kepoot.

Kapitel acht - Te flus fon te xluke

Wën ich fiil tsayt in Novara fertraype, hot mayn leewe mich ferënert: fiilaycht wayl ich kang sin fer te wowo Turi se fine un mit tëm hon ich mich aarich ferwunert mit kanse nachts. Tee hot mich fiile kexichte fon sayn leepe fertseelt un wii sayn eksistentsii xon mool xwiirich waar. Tsum payxpiil, in Novara, hat ich ti keleechenheet fer in te importante ewënte woo im lant paseyert sin, pesuuche. Iwer ales, ti kroose relichioose funktsioone, ti protsesioone, ti taafe, ti konfirmatsioone, awer mee wii ales anere ti hochtsayt seremoniie, hon mich uf kemuut. Tan sin ti hayrate am nachts kefayert kep, ich sin neekst imer kang fer mit sayn froynte in te khëriche fon San Nicola se kuke.

Eene awentuur hon ich een fraa aus kesiin in ways kleet woo mit tëm fater pegleet kep waar. Candida wii te xnee, es hot aus kesiin wii een puup, soo tas es xeen waar! Es waar Carmeline woo mit Filippo kehayrat hot. Ich hon mich kans identifitsiert un hon fon ufne aue ketreemt: "Weer wees, een taach khënt er mich aach aan krayfe...".

In tëne taache hat ich xpasiche xpiirunge, es waar etwas naves un xpasiche in te luft, ich hat presentatsioone. Ich waar unruich un hon kewaart tas een ekstra ewënt pasiire teet. Un in te woerheet, tas ewënt hot net ferxpeet. Umkefeyer te posman is meistens kang. Eene taach im moonat yuuni heere ich sayn xpasich xtim: "Fiel, es kept mail". Ich hon te priif kehool, khom fon... Domossola! Mama hot fer sayn xwester kexrip.

Ich braun es plëtslich pis es es xon neekst ferxwun is un ich hon es keleest, es waar ti naychkheete woo ich xon lang kewaart hat: umkefeyer 12 septemper, teet mayn mama in Sisilia khome fer mich in te nort nëme! In tëm momënt waar ich en yung fraa, ti tsukhunft hot mich kewaart un must mich en okupatsioon fine. Wën ich ti reaksioon wees tas mayn tante hat, fer ti acht, hot eyer te priif in te uner sayt fon en xtek woo en meer fon xrit noo heyer hat, ferxtekelt: wën zizì hat eyer es xlecht keleest... manich mool hot eyer sayn ënkel Mcherillo, wii eyer net aarwat in te xteke is in te kexeft in Novara khom. Manich mool is er mit Zizì tsusamer khom un hot sich alarmiert un saat: "Es is etwas tsayt tas tayn mama net xaypt, etwas wërt mit iire...". Xtats tas, hon ich pang kriit tas een aner priif mit phaar hinerlistiche tinge khom is. In woerheet, een taach is eens aan khom, awer tsuu xlus, oone en alusioon fer ti rees noo Sisilia. Somer fer mich sin langsam wech kang, ich khont net waarte tas ti spasmotixe waarte pis ën kang sin. Ti aarwayt hot mich keholef net tenke un ti tsayt woo ich fon mayn mama khom sin, torich keen. Fer tas fest fon te Assumptsioon im Oostre wolte al ti layt sayn elefante tsayche un im laboratorium waar imer fiil se tuun, mee wii ti kewoonliche: fiile fraae wolte tas nay kleet tsayche. 13. august waar fer ti aarwayter woo sayn tsaych naaye khonte naaye.

Ich hat fer Zizì ferlangt fer tas stoof mit froynte uf te par se khaafe. Tii hot tas aan kenom un hot en xlechte beige -farwe stoof mit blaue knoote raus kesuucht. Tas Laboratorium fon te Laboratorium hot tas fer mich kexnit un hot en elter

aarwayter kexikt fer mich helfe tee se naaye. Am taach fon te feste hat ich tas nay kleet wii yeete aner.

Es waare aach pekhante woo fon Fantina khom sin. Eene fon tëne hat mayn pekhante xmal rock kesiin. Er hot en xtik stoof kenom un hot Zizì kefroot: "Tayn neekste mus mich en kleetcher pakeere, es is soo kuut!". Ich hon ti meechlichkheete kenom. Ich hat in mayn khop in mayn khop tas ti Miss Assunta fer en kliënt ferpakt hat. Ich hon ferlangt fer etwas tsayt se xmayse un se proope. "Okay, te stoof is en pisyxe xwëyer, kefeelt fer hërpst. Ich wëre umkefeyer 20 septemper khome."

In te tswixe tsayt, hot Carmelina, en laboratorium meetche, al sayn froynte inkelaat fer sayn hochtsayt, en septemper mit septemper in te matrix khëriche kefayert. Mit te erlaupnis fon Zizì sin ich in ti seremonii kang. Uf te gastos waar aach en fraa fon Domossola woo te inwanerer aankesaat hot fer mich: "Concetina, tuu host ti taache in Novara ketseelt. Tayn mama wërt klaych khom fer tich se nëme".

Noo tëm ti rayche erfruchtung, sin ich froo kang. Ti taache sin rom kang un te Tindari Festiwaal fon 8 septemper is khom, in tëm yoer ti kans lang rees woo in te Fumara kefaar kep waar, hot mich net xroo un unkeweenlich aus kesiin wii tas eyerxte mool, es hot mich aus kesiin tas ich fliie teet. Tsuu tsurik in Casstangia hon ich Zizì informeyert tas ich phaar taache mit te influëns fon te entschultung xteere teet tas tas Laboratorium pis hayt tsuu taach tsuu kexlos kep waar, un in tëm moynt, mayn hërts palpitiert. Meyer hon phaar fikuure kesammelt fer in een naachpar se nëme un sin noo Novara kang. Halpe hon ich fon waytem kesiin fon mayn mama woo runer kang is uf te muule track. Ich trefe se un hon tas mit ale krafte woo ich in mayn kleene arm hat, um keprung. Zizì hot aankefang se xraaye "Warom pist tuu uf mool khom? Tënkst tuu tas tuu tich wech hoolst Koncettina?". "Yaa - ti mama hot keantwort - in tray taache keen mer fat". "Tuu khanst net, tee mus tas kleet fer en fantastixe fraa foer perayte." Es waar een aner entxultichung fer

se plaype. Tee hot konstant kexraayt. Ich waar impasiif tas ich te himel mit en finger am xmayse waar. Mayn eensiche traurichkheet wëyer net mee kang un fine wowo Turi.

Am oomts fon te 14. Zizì hot sayn maul uf kemach ploos fer etwas insult fer mayn mumi: "Mit was fer koraaj tuu es wech hoolst, host tuu khee hërts, mach mich fiil layte, ich siin tich net mee en xwester". Ich hon Micherillo mit treene fer tas eyerxte mool kesiin. Uner sayn raue un halt zest wii tas hols klaych, waare phaar trope fon te mënchheit inkexpërt kep. Statt tas, waar ich khalt kep wii marmor un ich waar kans net ferxwun.

Ti nacht woo ich net ti aue tsuu kemach hon, hon tausente ketanke in te ketanke kexproch un ich khont net waarte tas te moynts frii uf kextii waar. Ti mama hat ti taxi fon en hër woo "Cauzi i wolf" (wolf hose) kexikt hat. Am moynts, sin mer uf kextii, en letste xrit noo em kartofle khaste un en krunt fer ti ënkels. In te tsayt fon te ausfluch, hot mayn tante sayn tsimer in treene kelos, mit loose hoer, un hot sich selepst in mayn mama sayn fiis kexmis, un hot pleen kemach: "Yets tuun ich mich um pringe un tuu tuust en toot uf tayn kewise hon fer en leewe! Bitte, tuu, tuu, ich frooe iim uf sayn knee - saat er - ich sin ploos en aarm fraa, alleen un wii en tier fon en falx man, nimant liipt mich wii en pluume un yets khee tankparkheet!

Mit te xlechte hoer un te kerneel kesicht fon te xlam, hot eyer ti ëyert kexmis torich tas kanse universum se ferfluucht. Mayn mama hat ferxtan tas ti xwester waar kefeerlich kep un waar sayn khop am ferliire, un hot mich ketanke kemacht. Awer, tee hot sich net kexpiirt, tee hot sich net kelos se xpoote, tee waar toot fer sayn ferkheerte itee, hot wayt kekukt un hot tas ën fon sayn skript kewaart. Wii mayn tante kemërkt hot tas mayn mama sich aanxtrënge teet, hot se sich in sayn tsimer kexlept, un hot uns tas letste aphostele ferkniicht. Uf mool, sin mer fat kang, tii sin tsurik noo te xtroos kang, wii mer wayt kang sin, hon mer kesiin tas se sich ferkreest hot pis es en kleene xwarts balkon wërt woo mit te xteen ferxwun waar.

Fiilaycht waar ich mit tëne xreklich keclip, wayl ploos ti khiner wees tas, awer ich erinere mich tas, wën ich fon tëne sayn haus wech kang sin, woo fon mayn mama sayn hant kexitst kep waar, wii ich kesiin hon tas se xon am ferxwine waar fon mayn aue plik kans transformeyert in ti liip un ich hon en kefiil fon mitlayt fer tii kexpiirt (tan hon ich kewis kriit tas ti zizì fer phaar moonate uf te xtroose fer mich kexraayt hot wii wën ich toot weyer).

Ti toore fon te taxi hon sich in Piazza Bertolami uf kemacht. Aus tëm fenster hon ich al tii woo ich pis am ën fom lant kesiin hon, pefraye. In te rees hon ich tas panorama un tas lant woo langsam fon mayn aue plik wech kang is, kesiin, soo lang wii tas meer langsam un tas lant waar. In tëm momënt waar ich wayt fon Novara, definitiif! Opposite ketanke hon in mayn khop kekhëmpft un ich khont se net kontroliire, tan hon ich mich uf kemuut wii mayn mama mich kextrekt hot, torich mich se waarte tas mer khom waare. Tan hon ich tas lant intensiif keliipt tas, fer en lang tsayt, hat ich mich ferxwun weeche tas trauriche leewe woo ich kefiert hon. In te viglier xtet waar en kroos ferklaychung, fiile wii meyer sin fer te Nort mit sayn kartofle khaste un anere sache kelos kep.

En tunkel wint is fom meer khom un ich hon tas sals woo mayn lipe keflikt hot, kexpiirt. En xeen kefiil woo ich fer tas eyerxte mool kexpiirt hon. Meyer hon een halpe xtun uf te xtroos kewaart. Fer mich waar tas een nay luft. Ti layt hon tas liit in te moter kexproch "Professor, saat fer tii wën tas eepche orer ti hen foer heyer uf ti wëlt khom is". Yeete eene is fon te fayertaache uf tëm kontinënt tsurik khom. In Messina, hon ich ti vagons kesiin uf te ferpiinungs-boot mit ferwunere. Es waar mitte -Septëmper un in tëm blaue himel iwer ti xmal hot tausente xluke runer kexmis. Mit tëne sayn flicht, waare se mayn traum am ferxwine: am ën, tsurik khome fer mit mayn familye se leewe. Ich hon fersuucht Kot in te mite fon tëm xeene hinerlist se siin un, soo kaar wën ich tee net siin, hon ich tëm fon te tiifste fon mayn kleene seel tanke kelos. Noo uneerliche xtune sin mer runer kang noo Roma fer noch mool aan se fange, noo anere xtune fon waarte, te xtroos noo Milan, woo

noch en anere xrit noo Domossola waar. Es waar een traum. In tëm xupkhare, hot ti mama fiile layt woo eyer kekhënt hot. Yeete eene hot kefroot woo eyer khom is un woo mit tëne tas meetche waar. Tii hon net kekhënt tas eyer een aner tochter hat.

Ich hon ti lantxaate peopacht: ich hon ti kroose un insle mit wunere kesiin, tan ti përiche. Ich hon kefroot wii fiil waar ferloer kang, wayl ich wees tas ti xtat in en tal waar um keprung fon te përiche. Meyer sin in te letste moynts in Domossola khom. Te himel waar xwayn, ti weech waare aach aus kesiin kep, ti layt sin mit en ëntklus xrit noo em ëyert kang, soo kaar ti kleenichkheete waare tunkel. In te papa sayn xtat, hot eyer uns mit mayn kleene pruuter kewaart woo ich in Sisilie tswaay yoer tsurik kesiin hat. Kisse un umarme. Wii mer hëm kang sin, hon ich fersuucht tas plats ëntkeen woo klaych mayn xtat wëre teet. Ich hon ti fënster fon te hayser ketseelt awer tii waare soo fiil tas ich te thëma fon mayn rechnunge ferloer hon. Es waare tsu fiil fenester, un tsu fiil hayser uf eene te anere. Tii waare soo hooch tas mayn aue im himel ferloer waare.

Ich hon ti xprooch fersuucht. Tausente frooche hon mich in mayn khop kexmis, tii sin unketultich kang. In tëm kurs, khont ich nët een eensich wort fine. Tan, in mayn haus hon ich noch en ferwunering kritt wii ich mayn xwëstere kesiin hon, woo ich mich ploos fon te fotografiie erinert hon. En aner ferwunering is ti khich mit te sink, te kraan un te gas xteen (in Novara tas waser in te haus waar net tat un waar mit hols kekhocht kep). Am oomt, is eyer mit sayn tochter Caterina fon te Comare Grazia khom. Ti nachparxlayt wolte mich aach khëne. Te neekste oomts hot mich in tas kino kenom. Eene fon te xeeneste nachte fon mayn leewe woo ich mich fer imer erinere tuun, pis am letste taach. Am ën waar ich mit mayne papa, eep ich tee liipe wii tuu en apsëns fater liipe tuust, yets hon ich tee pewunert un am ën, fer tas eyerxte mool woo ich mich kexitst hon wii wën ich sayn prinsesin weyer. Kurt, es hot mich aus kesiin tas ich iwer ti wolke keen solt, ich hat in en anere phunkt fom Uniwërsum khom.

Neun kapitel - Ti tore fom himel.

Bevor se fon Sisilie aankefang hot, hat ti mama mich keholef en plats fon te pels fine un noo tswaay taache, hot se mich mit kenom fer se xafe. Meyer hon tas haus frii uf kelos: ich waar kans froo fer tiise naychkheet.

Am ön hot eyer mich ti yung fraa Tilde woo mich en kroos lache kemach hot, uf kenom un hot mich fon te hant kehool, en aanxtëntich un xeen fraa. Tilde saat fer mich in Milanese "Hi Bela Tusa (meetche), khom, ich tuun aych ti meetcher foer xtele woo mit mich xafe: in te un Teresina. Tii hon soo fiil erleepnise, tii tuun aych in lerne se xafe. Wën es propleeme kept - tee noch mool - tuu tich net xeeme fer se frooe". Soo, in en aue plik, hon ich mich mit mayn nay aarwat kefun.

Ich hon mich xon kroos kexpiirt un hon tiise ënerung im leewe fon te Bela Tusa fer tas eyerxte mool kexpiirt woo ti menstruatsioon aan khom is. Er wust net fiil iwer tas theema, awer fon te kexichte woo sayn eltre in Novara keheert hon, hot eyer ferxtan tas tas waar wii eyer sich in en yung fraa keënert hot. Tee hot ferxtan tas eyer net tas simpool praucht fer een fraa se sin: tee waar xon fer ales was eyer kelërnt hot, pekhant un keliipt. Es waar net mee en raup un hat ti xpits puuplikum

fon te xlisel. Tee is fon waytem khom un in phaar minute, is eyer fon een welt tsu te anere kang. Tee hot sich aleen kefun un waar aarich xtols too truf.

In te tswixich tsayt, hon ich aan kefang ti nay aarwayt se khëne. Tan waare ti hoer heele penutst fer ti mantel se penutse. Ti skins waare mit en xpons naas kexnit kep un am ën hon se uf en hols ax kexnit, torich se fon ale sayte xmayse. Es is tsurik tsu mich khom wii in te laboratoorium in Sisilie ich ti positsioone kexmis hon fer in te uner sayt fon te kleenichkheete se tuun. Hier sin aach phaar hamer uf te fingere kang. Wën es en kleene sun kep waar, waare se im kaate uf te xtroos ketrokt kep, soo tas ich en sentinel mache must fer ti kostbare lampe fon Persia, fuchs, mink, ramuke. Wën ich se kefang hon, hon ich kërñ ti autos un ti layt woo rom kang sin, kuke. Ich hon soo kaar ti auspuu gas fon te masine aan keruuf un ich hon fersuucht mich selepst mit tëm parfum fon te xtat se impregneere, soo nay un intoxikeere fer tas meetche woo in te pure luft kewakst hot. Te xtat parat uner mayn aue plik un ich hon soo kaar ti tsayt ferloer. Mayne fater hot mich aus keleet tas te taach in xtune tat keteelt kep waar, wii ich in Castrania kewoont hon, ich wust ploos tas uf xtaye un te set fon te sun. Manich mool, wii ich ti haut uf kephast hon, is een elter fraa uf em oowe xtok khom fer mich kompanii hale. Er hot in te xmal Piemonteese kexproch un ich hon net en dock ferxtan: "Was fer alla fiola, fon ndua vegnat (fon woo khomt)? Kuma ti (was is te naame fon teer)?" Ich ënere mich. "Ich ferxteen mich mayne (net ferxteen)?" Wii ti haut trokne waar, hot ti yung fraa ti form fon te hiwle fer ti nahtiche woo se kexikt hon, kexnit.

Kleene mit kleene hon ich kelërnt ti frisera-paket se xtele, te pasfine um uns rom un tan ti futer. Fer mayn ferxtant hon ich aan kefang ti wochlich phagetta se nëme un in khorts tsayt, waar ich in ortnung mit te marke fer ti pensioon. Ich hon mich kreeser kexpiirt. Im Laboratoorium waar te raatio: Ich hon ti liite froo kexpiirt. Tan waare ti friithoof net ferprayt kep awer ti yung fraa hat en xpits puup woo mit xteen fon en xpits puup kefëlt waar, woo mit en kartofle khaste in te xtroose fon te xtat rom kang is. Fer mich, soo frix waser trinke waar nay. Een hols -faart ekonoomixe

xteen hot tas haus ferm kepayst. Tee hat net tas telefoon awer wii eyer ti kliënte aan ruufe must, hot eyer mich fon sayn tante kexikt, eene fon te pauer mit fiile aarwayter. Uner tëne, tsuufal, hon ich tas eyerxte mool kesiin... awer tas is en anere kexicht woo, wën ich tsayt un wunx hon, ich aych xpeeter fertseele.

In tëm haus hon ich kuut kehat, am moynts frii, is eyer aus kang fer tas xtat sentrum mit xteen dak un kexëfter mit xeene fënster pesuuche. Am samstach sin ich mit mayn mama uf em marke kang, woo en kuute teel fom sentrum uf kenom hot, wii ich ti aarwat umkefeer mitachs aus kang sin. Meyer hon tas stoof kekhaaft fer mich een mantel mache. Tee waar kekhocht kep. Ich hon tas inkefiert torich mich in te mite nacht mass in Waynachte. In khorts tsayt, een froo leepe.

Tee is karnawal khom. Meyer hon mit kehal mit en familye woo ticht pay te Viglione im Galletti Theater waar. Es waar en traum ti maske tanse tswixe fosforessënte licht xpiile se siin.

Am neekste samstach, wii ich uf kextii sin, waar etwas ferkheertes. Ich hon kexraayt wayl ti mama hot mich net te Magnesia San Pellegrino kep. Eene fon sayn khosine fon Martigny is khom. Mit uns um hale. Am nachts hon ich mich ferwunert, es hot aus kesiin tas mayn frooheet am ën kang is. Te papa hot te khosine mit kenom, tan hon mer tas ese kehat.

In tëm nacht, hon mer net aus em weech kang. Te papa hot fer ti mama kesaat: "Ich tuun froynte in te bar fine." Umkefeyer 10h, woo eyer tsurik khom is, hot eyer Gemandendo tsurik khom un hot mit sayn pale kesicht khom, woo fon en xtarek tik pis an ti prust rin kang is. "Teresa, prepareere en kamille". Wën te papa uf em tix kexpritst hot, sin ich hurdy kang mit en tante fer en tokter 50 meter wayt se ruufe. Tee is klaych khom, awer in te tswixich tsayt, hat mayn fater noo kelos se leepe. Meyer hon xpeeter kelërnt tas ti aorta aus kexproch hat. Awer, tat teet niks se tuun, te papa hot ti tier fom himel iwersëtst un is tsum himel kang. Es waar am 17 feepuer 1951. In te kans nacht sin ich mit mayne fater sayn ferxtantne aue fon

mayne fater keclip. Mayn khop waar sich am ënere, en mixe fon mikratsioone un xwiirichkheete woo net mee fon tēm raum raus kehool kep waar, woo ale opjēkte hase, wayl ti tsayer fon en unkerechte toot. Ich hon nii noo kelos se tēnke iwer mayne fater un tas xrekliche xiksal woo mich in Domossola kewaart hat, ti treene khonte net mee fon mayn aue raus khome wayl se trokne kep waare fer ti dint fon wee. Tas Kot woo ich mich foer kextēlt hat in mayn auskewanerte licht uf te Strait fon Messina, woo waar er ferxtekelt? Warum hot eyer uns im xtich kelos? Warum hat eyer mich soo fiil ferxwun? Warum yets woo ich mayn fater fer imer kefun hon? Was is te phunkt fon tiise traurichkheet? Noch mool, wii Kot hier in Domossola anerxter aus kesiin hot, wayt wech, xpasich, hot eyer aus kesiin tas eyer tunkel, xpasich un unkeweenlich, piter waar, en Kot fon weem ich net mee wees op ich tee fer te rest fon mayn taache ignoreere. Fer nachte un nachte hon ich ruich keclip, wii ich mit te aue uf kextii sin in te tunkelheet, am hofe tas mit te aankhom fon te taach ales tsurik khome teet wii foer. In tēne xrekliche taache, mit mayn familye uf em weech fon en presioose, hon tas ferxtan tas te paratiis net en plats waar fer ti meetcher.

Eene fon tēne nachte, in te friirixe xtune fom moynts, sin ich inkexpērt kep un noo en tormente xloof sin ich in en siis traum kang: ich hon mich uf em meer kefun, tan hot mayne fater mich mit te aue kesiin un hot mich in en himlixē licht kexpiirt. Yets hot sayn kesicht net mee layte kelos un is xeen tsurik khom. Siwet er hot mich kexmixt, hot mayn hant kehool, hot mich um keprung un hot aan kefang mit mich se xpreche. "Mayn khint - tee saat - was ich tich yets saan wil, is mayn liip, ales was ich wil. Ti sirkunstanse hon sich sicher kemacht tas mer uns net khēne. Ich xpiire mich soo fiil tas ich net kesiin hon tas tuu wakse...".

Manich mool tēnke ich an tēm traum un mayn letste rees, ich tēnke iwer wan te Hērkot mich aan ruufe tuut, ich tuun mich kuut foer xtele tas wēn ich ti tier fom himel iwer keen, mayne papa waart uf mich, aan ketsoo wii tas nacht woo mich pis te kino: mit tēm hon mer fiil tings fer uns se saan, meyer mise tas reet in tee khalte

nacht fom feepruer fer imer uf nëme. Es wëyer te pëste weech, ich mëne, mayn letste rees aan fange.

Ti mama waar in ferxtant keclip mit fier khiner un oone pensioon, wayl te papa waar en eenfach xpits puup. Al ti khalte un ale phayn fon te welt waare uf unser aarme familye fon emigrante kefal.

Wayt fon unser lant, wayt fom leewe, waare meyer kerne fon sant woo an te tesërte winte kexlept kep sin.

Mayn mama hat sich selepst un ti kans seel ferloer. Es waar een leere xtel kep. Sayn khërper waar kontraktiert kep wii en hols khaste, tee hot net noo kelos se leechte un sayn ferloerne khërlich, in en ëyertliche kesicht un oone ausxprechung, waar fer kanse minute fest keclip noo en wayt phunkt, noo em kraap fon te papa. Es waar wii een xpits puup kep woo invasioon fon te unmeechlichkheet fon ferkese. Ich hon te momënt aan kekukt woo eyer fale teet un in en ferxtant oone weech aus kesung wërt. Ich hon fersuucht tii se xmayse, ich hon mit tène kexprooch fersuuche se uf muute. Unklaupich ti roole hate sich kans umkefal: es waar ti tochter woo ti mama konsolateyert hot, un hot fer sayn kexichte fertseelt fer se foer perayte fer se leewe oone sayn man un helfe se ferkese. Ich, elter tochter, waar noch 15 yoer alt.

Noo em ese, sin ich tsurik noo te aarwat kang fer phaar mee lira uf paue. Es waar ich woo fersuucht hot ti flame fon te hofnung leewent hale. Awer am ën fon mayn mama, ich wees net wii, fiilaycht mit te kraft fon te ferxtant, tswixe en xraay un te anere woo eyer ti kans welt uf sayn xulter kexmis hot un langsam is eyer tsurik in ti nahtliche khom, torich etwas roose un anxorpene..

Decimo kapitel - La Bela Tusa

Im märts fon tëm selwiche yoer, is mayn kleene pruuter krank kep mit te mase un hot tas aach kenom, un hot tëm net wii een khint kriit. Wii ich ins bet waar, hon ich mayn mama keheert ti tier uf mache. Etwas hat ti klok kexpiilt. Tan hon ich ti xtim fon Zizì un Micherillo kehëyert. Ich hon mich ketanke kemacht: eep se mich nii noo Domossola kenom hon fer ti eltre se siin un yets hate se sich leewent kemacht. Tii sin unkefeer een woch keclip, tan, hon se een pisye entxaytung kelos, wayl se kehoop hon tas ich mit tëne tsurik noo Sisile kang sin. Im noofëmper, is een xrift fon Black fon Blat khom. Ti mama hot sich alarmiert, un hot sayn hant uf kemacht. Ich hon se kesiin: Zizì hot te toot fon te wowo Turi aan kesaat. Tii hate em in te xtat fon Bordnaro kefun am 8 noofëmper. Tee waar 87 yoer alt. Im neekste yoer waar noch en anere noch kreeser unruichheet, wii torich tsuufal ti unersuuchunge fon te tootliche xwiirichkheete mit en hant xteke in te hals, woo in te ekshumaatsioon kefun kep waar, kefun kep waar. Tas kriich waar fon een fraa kemacht kep mit sayn pruuter, nachparxlayt, fer ti pensioon fon 11.000 layt se xteele. Xpeeter, hon se 24 yoer alt in te katee ketiint, tii un 12 yoer alt fer ti konkurëns.

Ich sin wayter traurich kep. Mit weenich kelt, khënst tuu net in 5 layt foran keen. Miss Tilde hot mich een falx entklus aan kereet fer sich fer tas plats in xraype. Ich sin oft mools kang fer se siin ep es khee aarwat kept, awer ti hofnunge waare weenich. Im april '53, hon ich keklaapt tas se in een fabrik fon meetche kenom hate. Tii hate net praucht, sayn fater hat xon en okupatsioon. Tan, sin ich tsu tëm kantoor kang fer se protesteere: ich praucht mee wii anere xafe. Im mërts sin ich ëntlich mool in en fabrik rin kang woo elastixe bands, xnure fer xuu, xpitse, dubulaare fer elektrixe xtraus kemacht kep sin. Een xroo aarwayt mit te wochliche xrit noo 6-13 un 13-21. In te interwaale sin ich aach in te pels kang fer ti loon runer xmayse un ti mama hëlfe.

Augus is khom. Fer ti fayertaache, must te Comeer Grazia in te Siit Amëërika keen fer ti eltre mama se fine. Ich hon ëntxlist aach mit sayn tochter Caterina fat keen. Meyer sin mit te xtroos noo Milan kang un tan fer Roma, woo mer in te nacht khom sin. Es solt phaar xtune waarte fer te xtroos noo Sisilia.

In te xtat hon mer xpuure kefun, un tswixe tène, en nano akte fon Novara, Salvatore Furnari, un en soltaat woo ich mich net erinere khan. Wën ti Fraa Grazia uf en bank Caterina kextan hot un ich waar inkelaat kep fer en xrit noo foran se mache. Tii hon uns noo em Esedra-Plats kenom fer mottaello se ëse. Es hot aus kesiin tas es aankefang hot se noch mool leepe.

Wii se khom sin fon tëm xif woo xon layt waar, hot ti Fraa Grazia sich kexlept fer mit tswaay sache se keen. Te xupkhare hat net kans kehal un tii hot sich uf ti xtroose

kextrekt. I, Caterina un ti kans folek woo in kexpërt kep sin torich te eewiche fater, wii mer se fol mit xrooe xpoteray raus kehool hon, awer wunerlich leewe. Tee hot net kelos ins krankehaus kenom. Noo een xtun, is te xtroos fat kang. Foer Mezzogiorno sin mer in te Turme Viglier Statsioon khom, woo mer te bus kehool hon woo noo Novara Sisilia, Gast fon Zizì un Micherillo, kefiert hot.

Tii hon uns wii eere gast aan kenom. Ti nacht, al ti tray in te luut, hon ich un Caterina net ti aue uf kemacht. Fraa Grazia waar fol mit phayn. Ti selwich nacht waar en ferwunering: etliche yunge mëner hon uns en serenade kemach mit te kitaar un ti violin, awer te oom Micherillo, woo se ferwunert hon, hon se aus keris.

Caterina sayn mama hot neekst ti kans tsayt im bet keleept. Tee is ploos tswaay mool in tseen taache raus kang fer se keen un ti elter mama pesuuche. Am nachts sin ich kang fer xuul froynte un ti laboratoorium froynte se fine. Een taach hon ich aach een xuul froynt kesiin woo mich um keprung hot. Tee hot een velo in te hant kehal un hot tëm ferlangt fer mich fer een rit nëme. Tan, waar een meetche uf te velo nii in Novara kesiin kep. Soo klaych wii eyer khom is, hot Zizì mich kekhënt: "Tuu pist en eul, ich teet nii soo tings soo wii tas foer xtele".

Wën mer tsurik noo Domossola kang sin, waar ti Fraa Grazia am xpringe fer sich erhole. Noo tëm fale, hon ti artrose phayn iwer kenom. Tee hot ploos koraaj kriit wën eyer mit sayn familye kang is fer etliche feste, woo ich aach inkelaat kep waar.

Ich hon ti aarwayt in te fabrik un ti pels noch mool aan kefang, awer ich praucht naye erleepnise. Eene taach, wii ich ti kemaynt fon San Gervasio un Protasio pesuucht hon, hot Don Giusep Benetti mich aan keruuf fer mich phaar frooche mache. Ich hon tëm al mayn xtroof fer tëm fertraut. Tee hot mich uf kemuut un hot mich kesaat: "Sontaach nachts khome in te oratorium. Too, fine se te presitënt fon te katoolixe Aktsioone Miss Thisla, woo ti meetcher foer xtele tuut un fiile kuute aanreete kept ". Ich hon mich klaych kuut kefun: mit en pisye xpasichkheet hon ich aan kefang froynte se kriin. Ich hat pang tas ich net wees wii se xpreche awer mit te

hilef fon Kot, ich ti ëyerste xwiirichkheete iwerwinere. Ich hon ti tsaytung fon te fersamlung froo keleest woo te xraywer Armida Barelli pewunert hot: tanke xeen tas mayn leewe sich ferpesert hot. Wii ti fabrik um kang is, hon ich pis 7 yoer in te moynts mass kang, woo ich Don Benetti ketrof hon, woo mayn kaystliche direktor aan kekukt hot. Am suntaach hon ich mich aan kepoot fer en xtun in te bank fon kuute presse foer te khëriche playwe. Xpeeter hon se mich inkelaat fer mit hale in te ACLI Raat. Mit al tii ferxpreche woo ich mich wichtich un kemacht hon.

Ti kemaynte fon te fabrik hon mich xlecht kexproch, awer ich hon mich net unkeweenlich kexpiirt, im keeche teel, ich hon fer tii kepeet un ich hon se tsurik keruoft wii eyer foer te xtroos aankefang hot, hon se mit vulgarityet in te wechslungs saale kexproch.

Elsiche kapitel - Porcelain mit mache

Eene somer suntaach hot te presitënt fon te Taytx Katoolixe Aktsioon en rees noo te bergs kemacht. Mit tēm kleene kelt woo ich kemacht hat fer te teel fon te rees petsaale. Meyer sin mit em bus pis Goglio khom, tan mit te kabel auto in Alpe Devero un tan uf te fiis noo Crampiolo. Ich hon ti xeenheet fon te përiche woo mit pluume ketëkt kep sin, kontempliert: radodendris, ranunkoli, wilt orchitee. Blueberrie fer se falte. Huste mit xteen tēke un holsne fënster fon weem sayn fënster roote un rosa geraniums kewoont hon. Ich hon Taytxlant kefroot woo te weech am ën kang is. "Wën mer miit sin, tuun mer noo lose fer mitach ese." Umkefeer 13h hon mer uns kehal fer tas klaare waser trinke woo fon en xteen noo em tal runer keet. Noo tēm se ese, kepeet un kesung hon, sin mer wayter kang fer ti tsurik keen. Ich hon mit frooheet kextrekt: ich hat nii soo en xeen taach fertraypt. In tēm haus hon ich fer Momine fer Momine kesaat tas ich een fon sayn lache kesiin hon.

Yeete taach hon ich noo Novara Sisilie kesaat: tee hot ferlangt tas eyer en aarwat in Domossola fine teet fer uns se trefe. Ich waar aarich ferwunert awer froo tas yemant mich ferliirt hot. Es waar aach en puup fon Domossola, awer ich hon tas net kefale: in te moynts tsayt hot eyer en cicchetto fon trauwe ketrunk un hot imer roote xpitse kehat.

Ti moynts meditatsioone hon te weech fon tēm konkrës ketsaycht, awer in te selwich tsayt hon ich khiner un ti itee fon en familye se forme. Ich hon mich selepst fertraut fer Kot sayn wile. Etliche suntaache sin mer in ti orater fon te neekste natsioone kang. Ti bus rees hot mich ferxtorpe, awer te koraaj hot etliche kleene layte iwer kefaar.

Am 1o märts 1954 hot ACLI mit te oratorium en rees orkaniseyert: piltung fer te sant fon te Madonna di Oopa am moynts un en rally fon te eereleche xeefer in Biella am mitaachs. Ich waar eene fon te eyerxte woo mit en froynt fon mayne un sayn freund Pierino aboniert hot. 2 bus fol mit yunge layt woo fat kang sin. Uner tēne een xpasich blond woo ich xon irchent woo kesiin hat. Es waar tee: te aarwayter fon te pau kompanii woo ich ti kliēnte fon te pels aan ruufe kang sin. Pierino hot mich tas foer kextēlt: tee waar sayn khosine. In tēm taach, hot eyer mich nii mit sayn aue plik ferloer. Runter haus hon ich fer ti mama kesaat. Te awentuur noo tēm ich tee uner em balkon fom tsimer kesiin hon woo uf em eyerxte xtok kextan hon. "Mama, mama, khom un siin: es kept te puup woo ich in Biella ketrof hon". Un tii mit en halpe lache: "Tuu khanst siin tas tas kericht tich macht". Am neekste oomt, mit en nachpar, hon ich tas foer mich kefun. Shyly hot eyer kefroot ep eyer mit uns khome khēnt. Ich hon een pisye unsicher ich tas aksepteyert. Meyer hon tas eis xprechung mee un weenicher ferproch. Noch noo te nachts ēn in te fabrik hon mich ins haus kenom. Eene awentuur woo ich tēm kemacht hon fer tēm sayn mama foer pringe, woo tēm aarich kuut aan kenom hot. In sayn friirixe tsayte, waar tas oratorium pesuucht kep. Tan, waare ti puupcher un ti meetche aus keteelt, ploos am ēn fon te fersamlung khonte mer uns trefe. Meyer hon aach mit kehal in te ACLI fersamlunge.

Mayn mama, opwool se fon Sisilie khom sin, woo tswaay puupcher woo sich liipe, khonte net aleen raus khome, hon uns fertraue kep un meyer hon en fritliche rees aan kefang. Giuse hot mich kesaat tas er mayne papa kekhēnt hot: fer etwas kelt samele, 4 khiner sin un ploos te papa woo kexaft hot, als puup hot eyer etwas

komisioons fer ti finansierer fon te kaserne phaar xrit fon sayn haus kemach. Manich mool, hot eyer tëne sayn xpuure kenom fer mayn papa se repariire. Ich hon mit frooheet keheert.

Er hot mich noch en anere tings fertseelt: wii am 16 septemper 1950 fon Roma kang sin fer Domossola se khome woo mer praktix ketrof hon. Giuse, wii ich tee noch mool nëne, waar xon torich tas velo fer tas Hayliche Yoer khom. En awentuurlich rees: tee hat aankefang fon Domossola, mit en priister fom tal, woo klaych mit berg xpuure pedalt hot. Es waar neekst unmeechlich tëm noo keen. Tee hot ploos noo kelos wii eyer etwas xlimes kesiin hot fer etwas salaat se nëme. Halwe weech torich Yoosef is er aleen fat kang. Strada woo een xtroos ferkhaafer mit een alt velo fol mit galower mache fer se ferkhaafe. Tii hon een kompanii kemacht pis Roma.

Augus is khom. Ti fabrik hot sich fer ti fayertaache ferxlos un hot pextimt mayn rosa xwester se fine woo in te hiwle uf em Meer Mergozzo waar fer en konvalësëns. Ich hon ti noye layt kefroot woo tas haus fer phaar taache um hale teet. Ich hat xon tiise itee fer Giuse kesaat. Im haus waare anere meetche in te fersamlunge. Uner tëne is te xeene neekste fon en noye. Am moynts fon te 15. yoer, hot te Fest fon te Assëns, woo eyer uns in sayn tsimer noo Miss kenënt hot, praktisiert. Er hot tas kesicht fon ferxiitne kreeme, maskara un lipstiik kefëlt: meyer waare wii waks statue. Fer mitach ese, hot te noye tante sich erinert fon te ënkel: es waar khee tsuufal tas er uns soo ferfluucht hot.

Am nachts hon ich te see fom fenster kekukt woo ich Giuse kesiin hon. Ich wolt mich net mit tëm porseleen kesicht tsayche. Wii ich mich in te tier kesiin hon, hot mich xon neekst net erkhënt. Ich hon mich entxulticht aus keleet tas es en eksperimënt waar un ti anere meetche waare aach transformeyert kep. Am nachts sin mer in te haus fom haus keprung. In te mite fon te nacht, hot eyer mich kefroot: "Siit tich klaych, in Domossosla, awer mit en sauwer un frixe kesicht wii foer".

Tswaay -flëchlich kapitel - Violette

Noo ti tswaay woche fon te fersamlunge, hon ti fabrik aarwat in te xtroos fon 13 pis 9 uer aan kefang. siin tas. Am 9h, hot te siren kexpiilt un mayn hërts hot aan kefang xtarek se xpiile. Te folter hot sich kexlept, am auskeen fon te portukeesix in te semi-tunkelheet en velo. Es waar tee: tee is khom fer mich se trefe, xpasich, hot er mich ins kesicht kekukt un saat: "Soo ich hon tich liipe". Tee hot mich kemacht uf te xtroos se sitse un hot mich hëm kenom. Meyer hon een eenlich kuut nacht pesuuch aus ketaylt. Tas waar neekst yeete taach noch mool kemacht kep. Am suntaach mitaachs waar etwas velo-walt in te naachparxlayt. Eene taach, hot eyer mich in sayn haus kenom fer mich foer xtele fer te papa un ti mama, tswaay xwestere un en pruuter. Wenig fon te kleene, hot eyer mich aach introtuseyert fer unkle un xwëstere wii een froynt.

Mayn mumi, wii eyer uns fom balkon kesiin hot, hot uns keholef noo tëm haus se keen. Wën se fer tee puup kexrip hot, waar ich aarich unkexrip. Am 8 têtsëmper, te taach fon te Immakulate Konseptsioon, mayn naame taach, hot te klotsich kexproch. Er waar te florist, woo mich en xpits puuch fon roote karnate keprung hot. "Mama, ti Giuse hot mich ti winxe kexikt!". Was fer en entxaytung torich ti notisye uf mache: es waar net tee, awer en 14 yoer alt puup woo torich en tsuufal ketrof kep waar. Es waar kexrip kep "Ich liipe tich" mit te unerxrit. Fiilaycht hot eyer ketënkt tas ich sayn froynte waar.

In Waynachte, hot eyer sich mit en kroose farwiche vase fol mit xokolaate un en kruus khaart ketsaycht. Ich hon tēm tanke kelos un sin mit te mitte nacht mass kang. Wii eyer tsurik khom is, hot eyer mich kesaat: "Mach, mus ich mit mayn familje mit te familje mit hale. Meyer siin noch mool in Santo Stefano". Am moynts fon te 26. woo ich fer mayn mama kesaat hon "Ich keen net mee mit tēm puup, ich tuun te vase tsurik lose, ich wil net sich selepst ferxpreche". Un tii mit en xlim look: "Tuu pist krank, tuu khanst es mache wën ich net xon xokolaate kehat hon".

In te neekste taache, is Giuse wii imer khom fer mich tsu ti aarwat nēme. In te xtreet fon te weech uf te fiis orer uf te xtroos, hon ich tas wort net neekst aan kekukt. Tas eyerxte fom yoer 1955 sin ich noo Miss kang. Tee waar aach tat un am en hot eyer mich hēm kenom. An te tor uns mich kesaat:e "Tuu khanst wise was tuu in te acht host fer mich soo layte?" Tas hot te vase runer kefal un hot tēm een lache kemacht. Er hot mich en pels kep un saat: "In tēm nacht, tuun ich wayter keen fer ti Vespers uf te Monte Calvario se kriin. En film wërt noo te Vespers im ACLI-Klub kenënt kewe". Ich hon mich aan kenom un hon mich pefrayt. Ich hon em in te haus kexrip un mayn mama hot froo kesaat: "Een kuute puup wii tas teet tee net mee fine".

Am 2h, sin mer noo te Calvary kang, langst ti muule track mit te kapeele fon te Via Cruss. Een mool im sant hon mer ti Vespers kesung un noo tēm seechne sin mer in te klub kang. Ich erinere mich net fon te titel fom film, awer es waar aarich langwilich, tan hon ich mich foer kexlaa fer tsurik in ti xtat in te Cinema Catena keen, woo mer en peser film, mit em thitel "Violette".

Im april, langst te Vigezzo Valley mit em xif un te Centovalli, sin mer mit sayn eltre kang fer tas festiwaal fon te flote in Locarno. Meyer hon te Taywel fon te Giuse ketrof, woo mich wii "meetche" foer kextëlt hot. Er hot sayn hënt in sayn tas kexmis un hot 10 Xwitser frank fon sayn portemoney kehool, er hot tēne fer Giuse

kep un saat "kuut, wan tuust tuu ferhayrat sin?". Meyer hon uns in te kesicht kekukt, meyer hon nii mee iwer tas kexprooch.

In te neekste taache hon mer aan kefang ti itee fon te hochtsayt se kultiweyere. Meyer hon aach iwer tas in unser haus kexprooch. Ti mama hot sich kefrayt awer in te selwich tsayt waare weenich finansiaale meechlichkheete. Kleene mit weenich hon mer phaar pleetcher un linen kekhaaft. Mëyer hate khee spetsiifixe neetichkheete. Meyer sin kang fer een kleen un bescheiden apteelung se suuche. Meyer hon tas in te antike xtet Motta kefun un hon tas hochtsayt taach kekukt: am montach 19 septemper. Ich sin mit mayn mama in te Panzarasa stoof kexënkt kep fer ti kans welt fer ti hochtsayt se fine un hon se in ti fraa Tilde Peliciaia kenom, woo mich imer ferxproch hat tas ich tēm mit liip se pache teet.

In te xtat fer ti puplikatsioone fon te hayrat, must eyer mayn mama uner xraype wayl ich noch een minterheet waar. Giuse sayn ältere waare aach froo. In te kemaynt, hot te Monticor Pellanda uns xeene wërter fon ufmuutiche wërter fertseelt: "Imer hale sich in soo fiil klaawe fer frooheet un phayn mit mache woo tas leewe reserwiire. Ich mache tas tuu ti roote ferkangheet iwer ti naas fine khanst".

Es waar fer ti list fon ferwante un froynte foer perayte fer weem ti fayerlichkheete wii een kewoonheet aus këpe khënt. Seer weenich gastos. Giuse sayn mama hot kesaat "tswaay pro familye". Tira Tira sin 35 layt khom. Ti tsayer sin raus kesuucht kep: te Onkel Karmelo Di Giuse un fer mich Pierino, te arkitekt fon unser trefung. En woch foer te hochtsayt, hot te manliche oratorium mit Don Giusep Blas uns en fext kehal. Te master Furiga hot en pilt fon xwaate uf te xteke kexrip un hot en pergment mit te list fon froynte kemacht. Es waar aach een tix mit kexmak un ketrënke ketëkt. Im oratorium hat es nii en party soo kep. Ti Kolëjium fon te Heechste Priister un Protasio waar in te renowerungs phase un ti trotoare waare fol mit xrooe un xteen, awer etliche hon sayn kanse weyert kemach fer se sauwer mache fer Yoosef un Koncetta eere.

Am 16 septemper, sin Zizì un Micherillo aan khom, wayl Cocettina waar am hayrate un tee hot se mit te altar mit kenom, torich te plats fon te fater woo fat kang waar.

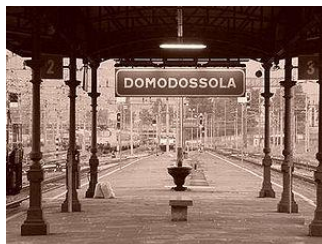
In te tswixe tsayt, sin phaar kexënkcher khom: en kaafe macher, en kafi, rosolio xpirts, flat un xnitcher fon te ferwante un froynte woo ti hochtsayt fayer kriit hate, en khich bateriie fon Pierino un ënkels. Ti fraae katoolixe aktsioone hon uns en pilt kep als en niple mit te Hayliche Familye, te asistent Don Bennetti en wunerliche pluume vase mit silwer dekoratsioone.

Ti nacht fon te ëyert waar lang. Ich waar am tënke an ti Mama woo mit tray khiner keclip is, noch yunge un mit weenich resourse. "Tuu host weenich klaawe, ti xuul fom oratorium hot tich net in kelërnt tas im leewe imer profisional kept?", hon ich mich selepst kesaat. Am montach 19. sin ich uf kextii um siwe. Fraa Tilde is mit te xpirts puup khom. Tee hot sich aan ketsoo un hot mich te xlisel kexmis woo ich in Milan kekhaaft hat. Mit 9 is te taxi khom fer mich in ti khëriche nëme. Ich waar ferwunert, ich hon en meer fon layt kefun woo mich peopacht hon. Giuse waar xon im altar woo mich mit em mazzolino fon te orenje xpirts puuwe kewaart hot, mit sayn xwester Rosa, wayl ti mama Olimia teet sich tsuu xpasich fine fer te eyerxte soon woo sich kehayrat hot. Ich hon mich mit tëm mit sayn ënkel Mcherillo aan kenom uf te roote ferkangheet.

Ti mass hot aan kefang. Monsignor Pellanda waar aach uf kexpant. Ich erinere mich fon en unkeweenlich homilich, te seechen fon te ringe, ti ferxpreche fon troyheet im kanse leewe un, am ën fon te seremonii, ti unerxritunge. In te auslënter Pierino sayn mama, woo aach mayn tante kep waar in tëm momënt, hot ti fraae fon te katoolixe aktsioone uf mayn prust kexmis.

Kapitel 13. Naye leewe

Noo te fayerlichkheet in te khëriche, hot eyer ti erfruchtung fon te Grandezzi-Bar in torich Castelzso noo kang. Tswixe eene kuutes un te anere fer ti gastos hon mer te aperitif mit phaar pizzas un kexmak kehool. Greetings un en spetsiaal kuute kuus fer ti inwanerer Olimpia un Armando woo mit te Mama kang sin fer ti koffer se nëme, tan, in te xtat kang fer ti 12 un en kwart xtroos fer ti honeymoon se nëme.

Mama hot in Dirotto kexraayt. Meyer sin in te kompartmënt rin kang. Ti persoone woo tat waare, hon ti auskepfung mit te xpits puup aan kesaat, wii ich un Giuse uns fom fenster fer tas letste ahostel kefiert hon. Ti awentuur fon unser leewe hot aan kefang.

In Florëns, sin mer noo tēm hotel kang, woo ti Fraa Tilde, ti pels, noo kekukt hot. In te luxus inwëner waare meyer fon en musik aan kenom kep, tan hot te butler uns pis an te room kang uf em trite xtok. Fer uns waar ales nay, soo kaar in en tswaay-xtok xloof.

Am eyerxte taach hon mer ti xtat pesuucht, ti tswet sin mer noo em Michelangelo, woo mer ti kans Florëns pewunere khënt. Meyer hon phaar fotografiie kemacht: Giuse sayn kamera mit en rol khënt acht xwartse un wayse fotos mache.

Te trite taach khomt fer Roma. Tas hotel waar mee keweenlich wayl tas kelt woo mit opfere kemacht kep sin, must kenuuch sin. Meyer hon phaar taache kehal fer ti fier basilika se pesuuche woo Giuse im Heechste Yoer un ti Trevi fon te Trevi kesiin

hat. Meyer sin aach tsurik noo te Fontana sayn delEssra kang, tii fon te pekhante nacht fon '53, wii ti Fraa Grazia uner te xtroos kefal waar.

Ti tsayt is khom fer ti Sisilia se keen. Noo en lang rees, is te xtroos in Calabria khom un am ën fon te Villa San Giovanni, hon mer Sisilie kesiin. Giusep hot tiise momënte kuut kefun: te xtroos woo uf em Ferry-Boat, ti Madonnina in te top fon te portukeesix port fon Messina, kexmis kep waar.

In te xtat waare es uf em ënkels khiner, mit sayn fraa Gaetana un sayn tochter Rosetta un Antonietta.

Tii hon uns wii tswaay prinse aan kenom. Meyer hon tswaay taache kehal wii mer Messina pesuucht hon: ti uer tsayt fon te Duomo woo ich als khint kesiin hat, te Madonna di Montalto un anere aarich xeene plets.

Es waar ploos een feeler in tëm haus: in te nacht, ti ënkels khiner un ti khosine hon sich aan ketsoo un anxtat an te tix se sitse, hon kesaat: "Los uns pis an en xtroos keen. Giuse un ich hon mich mit te langer kexlept. Umkefeer 11h, is eyer tsurik khom un sayn tante hot aan kefang se koche. Een nacht hot eyer ti xlange in te sauce mit te xteke kexmis, awer was wichtich is, is ti liip, net ti kewoonheete.

Am trite taach hon se uns mit phaar treene pis an te xtroos kefaar. In te Turme Viglier-Statsioon waar te Onkel Micherillo mit te taxi xpiiler fer Novara se khome. Zizì, tante Maricchia un tante Peppina waare am waarte uf tas lant. Es hot wërklich aus kesiin tas te Próssola Prícipi fon Domossola khom is.

Am neekste taach, sin mer noo Badiavacia kang fer ti paternal mama Cocetta un ti oom, ti xwestere un ti priiter fon te papa se fine. Im plats mit te wowo sayn tabak, hon fiile inwooner fon te hëmes sich fersamelt woo mich wii een khint kekhënt hon un hon sich mit sayn man kexpiirt!"

Kisse, umarme, roote kesichter. Es hot mich een traum aus kesiin. Kraat 5 yoer waare xon rom kang, tsayt ich tas lant ferloer hon.

Tswaay taache tëm noo hon mer uns mit te taxi xraywer "Cauzi I Lupu" in Taormina pegleet. Mitachs tsayt, hot eyer uns in tas restaurant kenom, woo mer mit wayse hant xuu ketiint hon. Giuse un ich hon uns in te kesicht kekukt fer se saan: "Wii wërt tas kelt kenuuch sin fer uns?". Taormina un tan Castelmola uner en iwerfluut pesuuche, noo em aanfang fon te nacht, sin mer tsurik noo Novara kang, miit, awer tsufriite.

Te neekste taach waar xon tsayt fer tsurik noo Domossola keen. Ti ferxprëche fon tëm naye leepe hon uns kewaart.

Vierte kapitel - Unser eyerxte neste

Opwool ich xon uf te rees noo Domossola aan kefang hon in te yoore 1950 un 53, waar es wii wën ich tas eyerxte mool aan kefang hat: ich sin xon tswaay yoer fer tswaay kang.

Een mool te xtroos plats uf em Ferry-Boot, hon mer uf te terasse kang fer te Madonnina del Porto un Sisilie langsam wech khome.

Mit en traan, sin mer tsurik in ti khare kang, am sitse uf te hols khaste. Tan waare es khee xwayne.

Een mool in te nacht hon mer aankefang se mache mit te noye mit te hals in te xteke. Yeete mool woo mer uf kextii sin fer aus em fenster kuke. In te wichtiche xtet, hot ti partikel te naame fon te xtat iwer ti kans welt aan kesaat. In Napulë uf te trotoare waare ti "guaglioni" woo pizzas ferkhaaft hon. Smurly hon se eyerxt kelt fon te reese kemacht, tan is te xtroos fat kang un tii sin kelt un pizza fer tii keclip.

Pis hayt hon mer ti Milan aan kenom. Am xtroos noo Domossola hon ich ti emotsioon kexpiirt woo tas eyerxte mool 5 yoer tsurik erleept hot: Meer Maggiore, ti Mountains fon Ossola, ti xteen dak. Tiise mool paysamer mit mayn man Giuse. Umkefeer mitaachs, hon mer ti xtet ketrof.

Es waare Mamma un te fater fon te Giuse Armando waare am waarte uf uns. Es waar een fersamlung: wën se ti kloke xpiile khënte.

En xnël mitach ese fon te Mama Olimpiia un tan in unser nay nest im xtaat Motta fer se ruue. Am neekste taach hon ich mayn aarwat in te fabrik noch mool aan kefang un Giusep is tsurik fer te pau plats kang.

Te ketanke is fer mayn net-unterxtitsung kang, awer mayn kaystlich rechiirente Don Benetti hot mich uf kemuut fer se peete, un hot mich sicher kelos tas soo fiil

layt se liipe. Manich mool, sin ich un Giuse in tēm sayn haus kang, un tii hon sich aarich kefrayt. In te selwich tsayt, eene fon mayn xwëstere hat aarwayt kefun, torich een nay hilef fer ti familye.

Kuut tēm noo, hon mer fer ti Mama, fer ti mama Olimpiia un te papa Armando, woo in yuuli wowos wëre, fer ti mama un papa, fer ti mamas Armando.

Ich hon aan kefang xwanger se xpiire, awer ti flicht fon te aarwayt woo keruuft kep is. Tan, waare ti aarwayter net wii yets kexitst kep. Giuse khont en peser aarwat fine wii ti auslënter pau plats: en fabrik fon hols khaste wii ti xpiine fer ti xteen, ti tools fer ti xlechte woole fon te wol un aach ti "paneele" (hols top) entfëre. Im finfte moonat hon mer ti tournee fon te kexefte aan kefang, uf te suuchung fon te rolxtul fer ti tsukhunft fon te neekste kepoer. Ti breet waar am wakse wii ti inwënich xuu un meyer muste ëntxlise tas haus ënere.

Tan waare es khee ajencys, meyer sin tat kang fer hier un tat frooe. Prowins hot uns kemacht tas mer en apteelung uf em tsweete xtok fon en haus in torich Scacacino fine teete, richtich in te ticht fon te pels laboratorium.

In khortts tsayt, hon mer tas ëntxklus orkanisiirt. Meyer waare net mee in te xtat, awer net wayt fon mayn aarwayt.

Ti moonatliche rente waare 8.000 layt, ploos fer unser xlechte loon, awer ti apteelung waar wilkhom un hel. Im hoof khonte mer aach en phaar xrit noo heyer hon, woo ti aromatixe krënse un ti pluume kultiweyere, mayn liip.

Ti xlisel kriit woo mer ti tsimer sauwer kemach hon un in fayerlichkheete aan ketsoo kep sin mit xeene tent mit Mantua un xpits puuch in te khich. Noo tēm ëntxklus, is tas leepe normaal wayter kang. Mayn maul is imer mee taytlich kep. Een taach, hot een koleke mich kefroot ep ich teet fer ti mama sayn haus keen un hot mich aan kereet fer in te gynekolook keen. Soo, hon ich ti pextimte tsayt priiwaat kenom. Te tokter hot mich xon neekst ferxwun wayl ich tsuu lang kewaart hat: "Tuu

khanst net noo tëm sekste moonat xafe un tuu pist xon am siwete xrit noo foran: tuu host tich riskant kexpiirt". Am neekste taach, hon ich tas tokumënt fer tas kantoor kexikt un te aarwayter hot aach kesaat tas ich naif waar.

In te tswixe tsayt, waar ich te xtroos am foer perayte, torich ti aarwat fon te golfini, ti xteke, ti xuu un ti wimper woo fon alte pleetcher kriit kep sin, woo mich mit Mommy kep hon.

Meyer sin aach kang fer te rolxtul se khaafe, woo ich mich foer kextëlt hat mit te xteke woo fon mich mit neutraale farwe kexnit kep sin, net wees wën es manlich orer fraa waar. Am ën am 2o yuuli, hon ti waser fale un mit te kofer fërtich, hon mer uf em krankehaus kextan. Te gynekolook woo mich pesuucht hat, hot fer Giuse kesaat tas er hëm keen khënt. Ti aarwayt hat xon aan kefang un es hot unkefeer 20 xtune ketauert. Am neekste taach, is eyer tsurik noo te mama kang, wii ich noch in te liwre waar.

In een pextimt phunkt, is een puup uf ti wëlt khom un ti krankehayts fraa is kang fer tas fer te fater fon tëm naye kepoer se xpreche, woo neekst xlecht fer ti emotsioone kexpiirt hot. Noo en xtun, khont eyer unser eyerxte khint uf nëme, woo Armando wii sayn wowo kenënt kep waar. Noo phaar xtune, waare ti kroose eltre, ti ënkels khiner un ti xwestere aach inkelaat kep. Es hot aus kesiin tas tas eyerste khint fon te kans welt waar.

Kapitel 15. Mëyer tanke Kot...

Ti krankehayse fon te materniteet apteelung noo phaar xtune fon te kepoer, hon mich tiise krietuer fon flayx un knoche ins bet kenom. Tii hon tas fer mich aan kefang. Anere wii ti pezza puup woo Zizì als khint ferpakt hat.

Tas krankehaus pesuuch waar tan een woch. Bevor mer tsurik noo hayt kang sin, sin mer in ti krankehaus khëriche kang fer ti "rechiirente", en seechen fon te priister.

In te ward waar ales fërtich fer hëm khome, awer es hot aankefang mayn khop se xmayse. Te mitel fraa hot te feeche fersuucht: 39. Mayn puup un ich muste noch tswaay taache xteere. Am ën, am tonerxtach, 12 hon xon neekst keheelt tas mer hëm kang sin. Sontaach 15 Armando waar uf te nay rolxtul kenom kep fer ti taafe fon te papa Giusepe, te froynt Mariaccia Madrina un te Taywel Basilio fon te oratorium. Ich hat net ti frayt fon in te fersamlung khome, wayl ti eltere hon aan kereet fer ti superstitsioon fer in te haus plaype. Ich waar tsufriite mit een kleen erfruchtung foer perayte.

Tas leewe pis tray waar anerxter awer ich hon tas kans kuut kriit. Ich hat fiil milich, tas khint is kewakst un hot tëm yeete woch in te khiner tsayt fer ti kontrol kenom.

Leipzig, ti fabrik aarwayt hot noch mool aan kefang am ën fon te tswaay moonate. Tan, waare khee khiner xuule. Ti wowos hate sich eenich kep fer yeete woch yeete woch uf phase.

Wii ich ti runde fon te seks Giuse kemacht hon, eep ich in ti aarwat kang sin, hot eyer em ferpint un hot em noo sayn plats kenom. In te unkeweenlichkheet hot tas khint mit kemacht un ich hon mit tëm kexraayt.

Leider khont ich net ti aarwat ferlase. Langsam, mit klaawe, hon mer ti tray - wayse rees wayter kehal: ti eyerxte xrit noo heyer, ti eyerxte xrit waare wunerliche tings. Te eyerxte taach fon te asyl Giuse hot ëntlich mool en rentabel aarwat kefun. Fer phaar yoer, hot eyer te janitor in te xuule kemach, too tefoer waar eyer in te Munisipaal Xprooch kenënt kep fer en plats fon konsiliator se pesuuche.

Soo, is en xpits puup kemacht kep fer ti aarwat in te fabrik ferlase un mich selepst fer tas khint waarte fer en kleene pruuter se këwe. Am 17. auus 1962, sin mer fon te kepoer fon unser tsweete khint uf kemuut kep. Luciano waar fon te haut mit blonde hoer, tas keeche teel fon Armando. Een feest kexicht. Sontaach 26 is ketaaft kep mit te papa Giuse, ti bochteer fon te Khoste Mariukia un te Taywel Antonio pruuter fon Giuse. Aach tiise mool, must ich in mayn haus plaype. Noo te materniteet tsayt hon ich ti aarwat fer ti tswaay xeene khiner kelos.

Am 1o oktoower 1962 hot te Armando mit te xpits puuwe un ti folter uf te xulter ti eyerxte elemënte aankefang. Meyer hon tas mit phaar treene fer te leerer Leopardi fertraut.

In te selwiche tsayt, hot te mayor fon Domossola Giuse keruoft fer ti woon plats uf em tsweete xtok fom xtat kepau foer xtele, woo fray keclip is wii ti munisipal messenger in pensioon kang is. In phaar taache hon mer ti ëntklus orkanisiirt. Im sentrum hate mer al ti trooste. Am oomts, hot ti kroos tore tsuu kexlos, meyer waare ti rechiirunge fon te xtat. Meyer khonte uns kuut in te fersamlunge fon tëm balkon fom mayordomos sayn kantoer fine. Aus unser fenester hon mer en teel fom marke fon te hunerte tratitsioone kesiin.

In te tswixe tsayt, hot Luciano sayn eyerxte xrit kep: tee waar te maskot fon te aarwayter fon te munisipal khërich kep.

Fer ti Giusea runer keen wolt ich en aarwat influëntsiere. Ich hon aan kefang ti fënster, ti peem un ti xteke fer ti froynte aan tsiie. Ti xtim is ferprayt kep un soo, sin

ich ti "fraa fon te garçons" kep. Giusep in sayn fray tsayt hot kelërnt ti fersamlung fon te waser xtorme foer perayte un Kot tanke khëne mer en peser leewe.

Am 1o oktoower 1968 hot Luisa aach ti xuul mit te leerer Luisa Cerri aan kefang.

Ti tsayt is xnël rom kang. Im sumer sin mer in te fersamlunge kang, um Itaalya rom mit em khampf tent. Manich mool, in Sisily in mayn haymat xtat.

Im yuuli 1973 waare meyer in Val d'Aosta am xafe un hon aankefang ti eyerxte symptoome fon te xwangerxaft se hon. Am 16 feepruer '74 hot sayn kleene xwester Daniela xon neekst acht yoer alt un Luciano 2. Es waar ti karnawal tsayt un ti layt woo ti rosa xtraus uf te xtat sayn tier kemerkt hon, hon ketënkt tas es en xpas waar. Te priister priister hot uns aan kereet fer ti taafe in te Oostre nacht, Madrina Te froynt Gianna un te Kotfater, te ënkel, hon Benito keërnt.

Los ti super-xtrës, tiise mool hon ich aach mit kehal in te fersamlung in te nacht fom 13 april. Am neekste taach in te oratorium waare hunerte in kelaat fer ti erfruchtung.

Daniela is aach kewakst un meyer sin yets eltre layt. Unser tray khiner hon uns 7 ënkels khiner kep: Stefano, Virgínia, Greta, Lorenzo, Rebecca, Letzia un Matteo.

Ti kexicht is am ën. Am 19 septemper 2015 hot ich 60 yoer mitsamer kefayert.

Meyer tanke Kot, ti Madonna un al tii woo uns keliipt hon.

Ti Mazza Koncetta Maglio, woo in Novara di Sisilia kepoer is, am 18 april 1936.

Index

1. Tas paternal haus
2. Uf te wëlt
3. Spiile uf em sant
4. Flüssel, bwebs un xlëchte aue.
5. Ti eeele
6. Vossia fertsayt mich (tas licht fon te xtërne)
7. Emilia
8. Te flus fon te xluke
9. Ti tore fom himel.
10. La Bela Tusa
11. Porcelain mit
12. Violet
13. Naye leepe
14. Unser eyerxte neste
15. Meyer tanke Kot...

